

ლიტერატურული განეთი

№2 (282) 5 - 18 ოქტომბერი 2021

გამოცემის მოწვევის ერთეული, არასკონკიტი

ფასი 80 თერი

ზაზა ბიბილაშვილი

პოეზია, დანარჩენი
ლიტერატურა, და დანარჩენი
2020

*

თანამედროვე პოეზიის ერთი დიდი პრობლემა უნდა იყოს ლექსის მნიშვნელობის დაკარგვა. ალბათ ამის ბრალიც არის, ნაკლებად რომ იჩერება სრულყოფილი ლექსი.

ის ერთია, ხშირად რომ ამბობდნენ, ამბობენ და იტყვიან — ლექსია, მაგრამ პოეზია არ არისო. მეორე და არანაკლები ცოდვაა: პოეზია, მაგრამ ლექსი არ არის. და მეორე მოვლენა პირველზე იშვიათი როდია.

არც თვითონ პოეზია ისეთი იშვიათი მოვლენა, როგორიც ზოგჯერ გვვინია. ადამიანის ცხოვრება იმდენად სევდიანი რამა, შეუძლებელია, ბევრ პოეზიას არ შეიცავდეს. მეგობარს უთქვამს რამდენჯერმე „ამირანის ზღაპრების“ პერსონაჟე — ჩემთვის ის კაციც პოეტია, მენახირეს ნახირით ახალდადებული თოვლი რომ არ გააქელინაო.

პოეტ-მელექის საქმე სწორედ ისაა, გარემოში ბოეზია იცნოს, გაასუფთავოს, გააკრიალოს და ლექსად გადაუთარგმნოს მკითხველს. პოეტის საქმე ლექსის დაწერაა.

ოქრო მადანშიც არის, მაგრამ მადანს არავინ ჩამოივიდეს ყელზე. მარგალიტი ოკეანის ფსკერზეც მარგალიტია, მაგრამ სამკაულად რომ იქცეს, ის უნდა ამოიტანო და დაამუშავო.

რა თქმა უნდა, აქვე დაბადების სრული უფლება აქვს კითხვას: ხომ არ ჯობს, არ ამოიტანო და იქვე დარჩეს? თუმცა ასეთი კითხვები მხოლოდ მარგალიტან დაკავშირებით არ ჩნდება. საერთოდ, ყველაფერი საეჭვოა ამ ქვეყანაზე.

ლექსის სრულყოფილად განმარტებას — რაც დიდად საჯახირო საქმედ მეჩვენება — ახლა არ შევეჭიდები. ერთი კი მჯერა: ის არ არის ნახევარფაბრიკატი, არ არის ნედლეული, არ არის მადანი. ის პროდუქტია.

II-III

ბესიკ ხარანაული

ნაწერი

სანამ ჩემი საქმე მოიგებს,
ლოდინი მომაცევენს,
ამიტომაც ვწერ —
ვერ გავიგებ,
როგორ გავა ცხრასი წელი.

მახსოვს, სახლს ვეძებდი,
დავიარებოდი,
ნაწერი ყოფილა ჩემი სახლი,
თურმე რომ ვეძებდი.

მახსოვს, ქალს ვეძებდი,
ცოლ-შვილს ვეძებდი,
თავშესაფარი ვიპოვე ნაწერში.

კაცს იმიტომ უნდა სამშობლო,
რომ გული გაუტყდეს —
ნავიდეს ნაწერში.

ნელს ქვემოთ რომ გვეგონა ნიჭი,
ნელს ზემოთ ყოფილა,
სიბერეში ყოფილა ნიჭი,
ნიჭი — ნაწერში.

თვალით უნდა ნახო,
რამეს რომ ენდო —
მთისბროლიან გორაზე მიდგას სახლი,
მაკრატელით გამოჭრილია გარშემო ეზო,
ყვავილებს თავზე დაბრუნავს ბუზურა,
კლდის და მიწის ბინადარი,
თაფლის მკეთებელი,
კელაზე ორჯერ დიდი მწერი.

ცხვარი რომ მყავდეს,
მოვამწყემსინებდი,
ძროხა რომ მყავდეს,
ჭალას ჩარეკავდა,
ქალსაც კი ვანდობდი.

მაგრამ არავინ მყავს —
ბუზურაა ქვიტკირის კედელში,
მე კი — ნაწერში.

სამი ფერის სუდარა იცოდნენ,
როს მკვდრობდა მკვდარი,
როცა მოვკვდები,
მე ნაწერში შევიგრაგნები.

ორმოცი დღე იცოდნენ ვლოვა,
ქვას ცრემლს ადენდნენ
ხმით მოტირალები —
მე მიგლოვებს ჩემი ნაწერი.

არ იკითხავენ —
რანაირი იყო სიცოცხლე,

არ იკითხავენ —
რანაირი იყო სიკვდილი,

სიკვდილ-სიცოცხლე
ერთარსება ხდება — ნაწერში.

ამიტომაც ვწერ,
ვერ გავიგებ,
როგორ გავა ცხრასი წელი —
როცა მოიგებს ჩემი საქმე
და ერთარსება შევიქნებით
მე და ნაწერი.

/V

ნიკა ჯორჯანელი

ტექსტი

რა შეიცვალა დედამიწის შეფერილობის
ან ალნაგობის თვალსაზრისით?

ადამიანის შიშების მხრივ რა შეიცვალა?
რა შეიცვალა,
მაგალითად,
ტყვიაგაუმტარ აურებში

შეყვარებულთა?
ან ნაცეცებში
მათხვისართა ხელისგულების?

ან სიტყვების შუალედებში?
ან წყვეტებში
გასროლებს შორის?

გაშლა სურდა ცისქვეშეთს მხრებში.
ამ დროს იმდენი მიუქარავს,

რომ მუხლებზე უნდა მდგარიყო.
ამიტომაც სასჯელის სახით

მუცელზე წოლა დაეკისრა,
როგორც ნაპირზე გამოგდებულ
ბებერ კაშალოტს.

სხვა არაფერი არ შეცვლილა
ამ მტრედისფერ
დედამიწაზე.

გარდა კიდევ
ერთი რაღაცის —
ჰაერი ტექსტით გაიუდინთა;

გაურჩეველი გრაფემების კორიანტელი
იჩქმალება დღის სინათლეში

დღის სინათლესთან
მეტისმეტი მსგავსების გამო.
მაგრამ, სიტყვაზე,

მოხალისეს,
ლამის რხევათა
დაკვირვებულ თვალმადევნებელს,
თიქმის მთლიანად
ეცხადება
მისი კრიალი.

თქვენ გადარჩებით!

ყველაფერი ხდება იმისთვის,
რომ თქვენ გადარჩეთ,
რომ ყველანი

ბოლოს გადარჩეთ.

მუჯადიდა ყბედიც,
მისტიკოსიც

და ემპირისტიც —

თქვენ გადარჩებით! —

იუწყება ტექსტი გადაჭრით.

თუ კაციშვილის ნაწერებმა
სიკვდილის ლექსთან

ვერრა გააწყვეს,
თუ დამწერი ველარ მიცოცხეს,

აგერ, ჰაერი
მნიშვნელობით
დატვირთა ტექსტმა,

ასონიშნებით მოკრიალემ,
ტექსტმა

სიცოცხლის,
ტექსტმა, კედლებზე რომ აჩნია
სიკვდილის მღვიმეს.

დედამიწაზე
მის საცნობად იბადებიან.

ნუ გეშინია,
თვალებზედაც
შეგატყობილის.
შენ მე ოლონდაც
გამიღიმე,
პირბადიანო.

V

*
პოეზიის (პრაქტიკულის) პრობლემა ის არის, რომ პროფესიული არ ქმნის.

პოეტი სხედან და რაღაც ს წერენ. და თითქოს პერნიათ, რომ რაც გინდა და ან-ერონ, საინტერესოა; იმად ლირს, რომ სხვას მოენონოს, სხვამ და აფასოს, შეაქოს; ან იმად მაინც, რომ საპირისპირო შემთხვევაში, თვითონ ავტორმა იძულდუნოს — არ მაფასებრო.

თუ მართლა ასეა, მაშინ პოეზიამ თავის თავს და აბრალოს, რაც სჭიროს. უფრო სწორად კი, პოეტებმა და აბრალონ თავიანთ თავებს, რაც სჭირო. თუ მცა მეორეს რა უჭირს — პირველ ჭირთა შედარებით.

*
ლექსი ჯერ ისეთი უნდა იყოს, ნაკითხვა შეიძლებოდეს — რომ ნახო, შიგ რა პოეზია და რა — სხვა რამ. თუ ვერ წაიკითხო, მაშინ რა მნიშვნელობა აქვს, შიგ რა დევს.

*
პროფესიული შეიძლება იყოს ვერლიბრიც და კონვენციური ლექსიც. თუ მცა კონვენციური ატრიტუტი ლექსს პროდუქტის დამატებით შერიცხს სძენს. დას, ის უნინარესად ემსახურება ლექსს და არა პოეზიას. და ამაში ცუდი, სათაკილო, ცხვირის ასაბზუებელი არაფერია. პირიქით.

*
თავიდან შეიძლება ვერლიბრი უფრო იჩაგრება — მაშინ, როცა პოეტობის მოსურნეს პოეზია რითმა პერნია. შემდეგ პოეტობის მოსურნე მიხდება ან დაიჯერებს, რომ პოეზია რითმა არ არის და ამას გადათარგმნის ასე: რითმიანი პოეზია არ არის.

ზოგადი უნარების პრობლემაა, მოკლედ.

*
პოეზია — ლიტერატურული პოეზია — ურითმო დაიბადა. რაც თავისთავად ნიშნავს იმას, რომ პოეზია რითმა არ არის. მაგრამ პოეზია — ლიტერატურულმა პოეზიამ — მერე შეიძინა რითმა, დაიხვენა რიტმი და ა. შ. რაც უკვე იმას ნიშნავს, რომ ეს უველავერი პოეზიას, გნებავთ — ლექსის შენარენი, გნებავთ — მისი განვითარების შემდგომი საფეხურია და არა — ანტიპოეზია. ყოველ შემთხვევაში, „თავისუფალი ლექსი“ გაცილებით უფრო ძველია, ვიდრე „კონვენცია“. შესაბამისად, მაინცდამა ინც მტკიცი ლოგიკა ვერ ამაგრებს გავრცელებულ ალმატებულ კითხვას: რით ვერ მოიწყინეთ ეს რითმა?

*
რომ ვერლიბრში აპრიორულად უფრო ჭკვიანური რამები ინერება, ვიდრე კონვენციაში, რომ კონვენცია აპრიორულად ხელს უშლის სათქმელის კარგად გადმოცემას, რომ ვერლიბრი აპრიორულად უფრო გულწრფელია და კონვენცია — აპრიორულად უფრო სპეციული კონვენციირი, რომ ვერლიბრი აპრიორულად სჯობია კონვენციას — ამის მტკიცებული სიეთვე რანგის ლიტერატურული უტიფრობაა, როგორ უტიფრობებსაც, ჩვეულებრივ, პოლიტიკა, სამართლწარმოება, მედია გვთავაზობს ხოლმე.

*
არა, როდისმე უნდა დასრულდეს ლექსის კეთილხმოვანების ლექსის ნაკლად შერაცხვა — მათი მხრიდნ მაინც, კისაც კეთილხმოვანი ლექსის შექმნა არ შეუძლია.

*
ჩემი რითმიანი ლექსის კომენტარად უთქამთ — აი, ეს არის ნამდვილი ლექსი — ვერლიბრით რომ შექამეს ტვინიო. ჩემივე ვერლიბრის თაობაზე საუბრისას კი რითმიანი ლექსი განუქიდებით.

ორივე შემთხვევაში ვილანძლები — ირიბად, მაგრამ მაინც ფაქტობრივად.

*
ჩემი ვერლაზე პოპულარული ლექსი ის არის, რომელზეც სიმღერა დაიწერა. ყველაზე პოპულარული კი, რა თქმა უნდა, იმის გამო, რომ მსხვევი სიმღერა დაიწერა. რა თქმა უნდა, ვინც ის სიმღერა იცის, მათგან გველაზე არ იცის, რომ ის ლექსი ჩემია. მეტიც, მათგან ვერლაზე არ იცის, რომ ის ლექსი.

*

მსუბუქად რომ ვთქვა, ხშირად ეჭვი მებარება პოეზიას დამდინარები ჩემს სიყვარულში. ძალიან მაგარი უნდა იყოს, რომ გამიყოლოს, ბოლომდე ნამაკითხოს, კიდევ ნამაკითხოს...

როგორლა დავიჯერო, რომ იმას უყვარს პოეზია, ვინც წერს გაკვრით, ზერელებ, ნახევარფაბრიკატულად...

მაგრამ იქნება სწორედ ეგ არის სიყვარული — წერდე ცუდად და მაინც არ ეგვებოდე, წერდე, წერდე, წერდე...

*

ლექსის წერას ხშირად ცდილობენ — რბილად ვიტყვი — არაადეკვატური ად-

აბრუები ჰგონიათ და შესაბამისად, როცა ლექსის დანერრა მოუნდებათ, სიტყვებს აბრაუნებენ. შედეგსაც „ილებენ“, რა თქმა უნდა.

*

პოეზია რთული სფეროა, ძნელია პოეზიაზია, ვიზია, ნიჭი, ცოდნა, ნაკითხობა, ფიქრი, აზრის გადმოცემის უნარი, სწორეტყველება, მჭევრმტყველება სჭირდება... ამ ყველაფრისგან ხეირი კი, რა თქმა უნდა, არაფერია. თუ მცა კითხვა-დასმულებს კითხისთვის თავის არიდებაც არ უნდათ ხოლმე — ლიტერატორის იმიჯი, მუნიციპალიტეტის პასუხს. ამიტომაც ადგებიან და დააბრეხებენ რაღაცას —

რად უნდა? ხარ მარტო და დარდოს. მაგათ ლექსი თუ მიიღებს, ლექსი თუ აიტანს დალექსი თუ ნიაღებს (პო, ნაიღებს, თორემ ან მიიტანს, ან ვერა) სხვებამდე.

თითოეული ადამიანის ცხოვრება ტრაგედიაა — მთავარი გმირის სიკვდილით მთავრდება. დაბადება, ცხოვრება, სიკვდილი — ეს ხომ ერთი დიდი სევდაა, გნებავთ — სასაცილო სევდა.

პოეზიასაც მეტი რაღაც დარჩენია...

*

პოეზიის სევდის მორევმა ჩათრევაც იცის.

სიტყვის ძალისა მჯერა. თუ მცა იმას არ ვგულისხმობ, რომ რასაც დაწერ, ის აუცილებლად ახდება; რომ კოსმოსში გაშებული ნებისმიერი სიტყვა, მისი ენერგია უან ბრუნდება და ა. შ. ისედაც ასეთ საეჭვაც და ბუნდოვან ფენომენს — პოეზიას — ვუტრიალებთ, მეტი გაბუნდოვნება აღარ გვინდა.

სამაგიეროდ, მარტივი ლოგიკა ვვეუბნება: თუ ეს პოეზია რთული და დარდის, ტკივილის, უიმედობის, თვითმევლელისასაა, რაც უფრო მეტი სარიტუალის ავტორი თავის პოეზიაში, მით მეტად მივაზავება ყოველივე ზემოთ ჩამოთვლილს.

ჩემს პირველი კრებულში შეტანილი ბოლო ლექსის საკვანძო სტრიქნია: „და საჭომანო საქმე თვითმევლელის უკანასკნელი ნალი საქმეა.“ სავარაუდოდ, სწორედ ამ განწყობამ განაპირობა იმ ლექსის იმ კრებულისთვის უკანასკნელიბა (ქრონლოგიურად). იმის მერე კარგა ხანს ვეღარაფერი დავწერ. შემდგომი სწორი ნაბიჯი თითქოს მხოლოდ თვითმევლელობა იქნებოდა.

*

ის თავის პოეზიას ჰგავს — უთქვამთ მოწონებით, ალუნიშნავთ, როგორც დადებითი მახასიათებელი ან აუცილებლობის.

ჩემი აზრით კი, მეითებელისთვის (კრიკიკოსისთვის, ლიტერატორისთვის) უფრო მიშვნელოვანი უნდა იყოს — როგორია ავტორის პოეზია, ვიდრე — როგორია პოეზიის აგეტორი.

თუ პოეზია გულწრფელია, ნამდვილია, კარგია, არა აქვთ მიშვნელობა, ის პირდაპირ ეკრანზე ბარება თუ არა ავტორის ბიოგრაფიულ გამოცდილებას. ეგ კი არა, იქნებ უფრო დასაფასებელივ იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

სერთოდ, იქნებ პოეტსაც მივცეთ უფლება — ჰყავდეს საკუთარი თავისგან განსხვანელი პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

სერთოდ, იქნებ პოეტსაც მივცეთ უფლება — ჰყავდეს საკუთარი თავისგან განსხვანელი პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

არა მარტივია განამდვილია, კარგია, არა აქვთ მიშვნელობა, ის პირდაპირ ეკრანზე ბარება თუ არა ავტორის ბიოგრაფიულ გამოცდილებას. ეგ კი არა, იქნებ უფრო დასაფასებელივ იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

მის ბიოგრაფია — მარტივია განსაზღვრული პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

თუ მცა კრებულში შემწერელი კარგი პოეზიას, მარტივია განსაზღვრული პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

არა მარტივია განსაზღვრული პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

არა მარტივია განსაზღვრული პერსონალში უნდა იყოს შემწერელი კარგი პოეზიას, რომელიც მის ბიოგრაფიის უშუალო ანარეკლი არ არის.

არა მარტივია განსაზღვრული პერსონალში

პოეზიის დაკრძალვა ჩართულ სიცრცეში

ძველი საკრავები და ახალი გამხურებელი!
— აი, რა უნდა, ძმებო, პოეზიას.

სახელი და დიდება შენ, პოეზიავ, სამყაროს შემქმნელო!

დედამინამ უნდა მუხლი მოგიყაროს, შუბლზე გაკოცოს,
და სამარები რომ ჩაგიშვებენ,
მიწა უნდა იყოს
 ქართული საკრავების ჯაზით ანთებული,
რომ სამსვერპლო ჩიტიც ჩაინვებოდეს.

ცოცხალი კაცი ახლოს არ მიეიდეს,
არ ჩავარდეს, როგორც საკირეში.

ცოცხალი ცოდვაა, უმეცარია,
შური ასწრებს მის გულს ყველაფრამდე,
ამიტომაცაა, რომ პირველი ხილულობს ახალს,
რომ ფარგლებთან უთენებს ღამეს,
რომ პირველამობდარი მზეც
 ვერ დაასწრებს თაყვანისცემას
და აღიარებს, რომ — ახალია.

დავლოცოთ!
დაე, სანამლავიანი ხელი არ აუკანკალდეს.

დაე, გაუმარჯოს შურს, მეგობრებო,
რაკი ჩენი მხოლოდ ის არის,
დაე, გაუმარჯოს ჯიბრს, მეგობრებო.
რაკი მხოლოდ ის გვანვითარებს.
ადამიანი არა ტყუის მხოლოდ ბოროტში,
დაე, შეერგოს!

ადამიანს დავუტოვოთ თავისი ბოროტი,
ნუ შევაკრთობთ, როცა გზად მიდის,
ნუ დაუუცევთ სანამლავით აგსებულ მინას,
ნურც კი დავინახავთ...

ჩენ საქმეზე მივეშურებით,
ჩენ უნდა დაკრძალოთ პოეზია ქართულ სივრცეში,
თავის მიწაში, თავის სულიერში,
ადამიანი არა ტყუის მხოლოდ ბოროტში,
დაე, შეერგოს!

სულიერში რაა, არვინ ვიცით,
კარს ნუ შევალებთ, სადაც ექვია,
გაუმარჯოს უსულო საგნებს, ჩაიდანს, კალამს!
მიხარია, რომ სიკეთე მაქეს დათესილი.

რომ ყველა მეშურნე მოვა ჩემი დაკრძალვის ამბავში,
იმიტომ, რომ მაქეს დათესილი.

არ დამიცინია, არ დამიკევენია,
ერთს ვაქებდი, რომ სხვებსაც მიებაძა,

იმიტომ, რომ პოეზიის გასვენებაში ერთად დავუკარით
და რომ დავალირეთ სამარეზე ჩენი საყვირები,
ცეცხლმოდებული ფრინველი ამოფრინდა და
 ნაილო ცაში ამბავი,
— მომკლეს და არ დამიტირესო!

ვიცი, რომ ჩემს ამბავში მოვლენ,
მწყინს, რომ არ დაგვედები...

ჩემი მუშტი წავიდა ცისევნ,
აუყა კაბეს, მაღლა შემართული,
და, რომ აათავა ბოლო საფეხური,

— აპა, მუშტი,
როგორც მტევნი ზარის!
და დარეკა პირქუშმა ახალმა
და გაინაბნენ დედამინის მაშენებლები,
შიშმა დაუარათ, რომ სიმცირე იხილეს თავისი:

— რალას ვაშენებდით, თუ გუმბათი არ გვექნებოდა?!

რისევის 30რუსი

ყოველნო ქართველნო!
რა გავბედო,
როცა ყველა,
ქალნი სადედოფლონი ხართ და კაცნი სამეფონი.

დაძინებამდე დრო მუდამ მიჭირდა.

თქვენზე ფიქრი ცოდვაში მაგდებს,
თორემ, ისე,
 ჩემს ცოდვებს თავს იდებდა საყდრის ბერიც კი.

ტაშმი უფრო კარგი არის, ვიდრე ყეფაში,
ტაშმი — კაცისა, ყეფა — ძალისა.

მსაჯული ყოველთვის ცდება — ვინმეს სასარგებლოდ.

ყოველნო ქართველნო!
პირველ სიტყვას ვერ ვიხსენებ,
როგორ მოგმართოთ?!

არ არის თქვენს შორის უმნიშვნელო,
ნათლულიც რომ არ იყოს ვინმესი,
თქვენი გვარები მდინარესავით მოედინებიან
პატრიარქებიდან,
არა ხართ თქვენ გაზრდილი
გაბიძულ ღომზე და ხმელა პურზე,
სარზე აგებული მწვადი ტრიალებს თქვენს წინ
და შეექცევით დამშეული ბალლების წრეში,
შემოსეულ ძალების ცეკრაში —
ლამე მაძღვრები დაეყრებით, იღვიძებთ მშივრები —
დილის საუზმე სიზმრით გერმუყებათ.

მე კი მჭადით გამოზრდილი ვარ,
მინდა ჩემი წიგნი იმ ხალხმა ნახოს,
სადაც განსაზღვრებას ხმარობენ სახელის ნაცვლად
და „ყველაფრისადმი მოკრძალებულს“
 იტყვიან ჩემზე —
და არა სახელს.

ქალ-პატიოსნებო და ვაჟ-მამაცებო!

„მოთქმით გალობა“ და „სიმღერით ტირილი“
 სინონიმებია,
რომელიმე ყელში რომ წამიჭერს,
ნება დამრთეთ, სახე აგარიდოთ —
არ იფიქროთ, რომ სუნმა მომჭყანა.

ყოველნო ქართველნო!..
ცას არ ექნება უმეტესი უდერა ქუხილში,
ვიდრე ამ ორ სიტყვაში ფარული აზრია...
ყოველნო ქართველნო!

ნედლაც ვთქვი:
კაცნი სამეფონი ხართ და ქალნი სადედოფლონი!
ამტომცაა,
რომ ნემსს ყუნწზე შერჩენილი ძაფიც ვერ გაგიყვიათ,
რადგან ყოველი მეორე წინაზე მეტი ხართ,
როგორც ბორბლის ჭალებმა იდავონ უპირატესობა
გაფედილ ტალახში —
რომელს ამჯობინებ,
ყველა დასერილია,
ურემი კი მაინც მიღოლავს!

ყოველნო ქართველნო!
ბუნებაში ყველა წაკლით განსხვავდება,
თქვენ მხოლოდ ღირსებით — რაც ერთ საგანს
მეორესათვი გასაყოფად არ ენიჭება.

ყოველნო ქართველნო!..
თქვენ ბუნების საოცრება ხართ —
მასენდება წინილებმა ჭალებად რომ ვერ გაიყვეს,
თქვენ ხომ ნაკლი უფრომც გმენით,
ვიდრე სხვებს — ღირსება...

ყოველნო ქართველნო, რო არ გაქოთ,
რა ვაკეთო მე უბედურმა,
სარცხვენები ვით დავიფარო...
სხვა ვინ შეძლებს, რომ ქეცეანა ფეხებზე ეკიდოს
და თავს გრძნობდეს,
 როგორც შვილებზე მზრუნველი მშობელი.
რომ დაგელოცეთ, გავიქცეოდი,
მაგრამ ახლა დაწყევლილი ვარ და არსად წავალ.

ნათქვამია, ყველა ნაგავი გემოთი რომ გასინჯოს კაცმა,
მთელი სიცოცხლე აშ საქმეში ფუჭად წაუვა...

ეეჭ, ენას ვერ ვაჩერებ...
იქნებ გამოუშვათ ხარები ურმიდან და
 გზაში დამტოვოთ...

ყოველნო ქართველნო,
მილიონი წელია,

რაც ბალახი მწვანეა და სისხლით გააწითლეს,
მილიონი წელია, მინა დამრგვალდა და მაშინვე
გაითხარა მასში დარანი —

თქვენ სცოდეთ და მე დაგმალავთო!
ჩენ რომ წარსულს მალე ვივინყებთ,
რა არის ეს,
სიბრძნეა თუ დანაშაული?
ზოგი ხალხი წარსულის გლოვით ქონებას აგროვებს —
მაგრამ ღმერთს არ უყვარს გლოვა და ვაგლახი,
მით უფრო,
 ოქროთი გადალესილი ჭრილობით კეკლუცი.

ყოველნო ქართველნო, და უფრო კი, ქალ-დედროვანნო,
რადგან თქვენშია უმეტესი გაგების ძალა.

ცხოვრება ქართველ ზმნას შევალიე,
ვერ მოვიდოებე, ვერ მოვხარე,
მთელი ახალგაზრდობა გონივრულ ტანჯვაში გავლიე
და პატივად, ამ სიბრძნეში ზმნასლა ვემარობ:
კარგია, მაინც მქნელია და არა ქმნული.

ქალ-დედროვანნო!
რადგან თქვენშია ახლის მიღების ძალა.

ერთხელ მანც, ცხრა-ათ საუკუნეში
ახალს შობთ ხოლმე.
და შობილი ამოგყავთ გულის საყელოდან,
რომ წაყიფს არაფერი წარსულის მინისა —

ასე ამოვანათე მეც, ცდესლაც დედის უბიდან —

ამ არჩევებში რა პირის სალაპოტიანი ხალხიც
ჩენ ვიხილეთ,
გურამიშვილის დანა თუ დაყვერდა,
მე კი, უბირს და უმნიშვნელოს,
ფრჩხილის წასაკეთი მახვილიც არა მაქვს —
ერთუბრალო სადგისის გარდა,
თუმც, ჰაერით გავსილ ბუშტებს
 ამითაც წავჩევლეტ —
პუშ... გამოუვა ჰაერი და დაიცუშტება.

ყოველნო ქართველნო!

ყოველდღე რომ ახალი მოგეცეთ,
ვერგინ წაგტაცებთ.
მოძულების მეგობრობა რა სანდო არის,
საფიხვინიშე გატანილი საჩოხე
სანიფრვედ აქციეს!

თქვენ — წაკიდებულ მამლებივით ქვემოთ ძიგილაობთ
სერზე კი მელასავით დაყურსული იკუპანტია.

ყოველნო ქართველნო!
ეს ის დროა,
როცა ვეფხვის ტყავივით ქართულ რუკას
ურუმებმა კალთა წაკირება.

სიყვარული პანდემიაში

ზამთრის პირია,
ქარი ფანჯრებს ფანტელს მიაშლის,

რა შეძლოს კაცმა
შეუძლებელ პანდემიაში?

გარეთ ვერ გადის,
ფიქრები რომ აფრთხოს ნიავში,
შინაც არ უნდა,
ყველაფრიც არევია შინ —
როგორც წახატი
გამოკეტილ გალერეაში,
თაგვი ხაფანგში,
ხოლო ვეფხი კი გალიაში.

<p

ნიკა ჯორჯანელი

ბოლოს სიგარეტიც მოგვითავდა.
მხოლოდ ტურა-მგელი მოგვიტანდა,
ისეთ ადგილებში გავეჩირეთ
ჩვენი ყუმბართმტყორცნით დაჭეჭყილით.
უანგი მოგვეყიდა მათარებში.
ზაფრა ვათარეშეთ.

მოვევდით შეხვევებით, დასპირტვებით.
როგორც გაშველებილი ასპიტები,
თავზე დამეტება დაგვინოდნენ.
მთელ ერთ ბატალონს ასიოდე
კაცი არანაირად მოვრეოდით.
დავრჩით ორიოდე.

მტრისას, ისეთები გავიჩითეთ.
ჩვენით სამარეებს გავიჭრიდით,
რადგან იმედები გამოგვწოდა.
მაგრამ პერსპექტივა არ მოგვწოდა.
ერთი ჯოჯოხეთი ეს ხომ ვხვეტეთ.
კიდევ ჯოჯოხეთი.

დღიდანს არსებობა არ გენერა,
ვგრძნობდით. ეგ კი არა — გაგვენელა
ისიც უცნაურად, საშაყიროდ,
უკვე რაც ვიცოცხლეთ და რაც იყო.
უკვე რაც ვირცუნეთ და რაც გვერგო
საორ-საცალფეხო.

გული სიმამაცემ დაასუსტა,
როგორც არ იტყოდა ზარატუსტრა.
გულმა სიმამაცე დაიტირა,
რადგან ველარაფრით დაიტირა.
ასე თუ გაგნირა, დაგაბოლა,
რაღა სამშობლოა.

რაღა, დაიოხრა თანამოძმემ,
უკვე იმასაც კი არ ვამონმებთ,
სროლას საით ვტეხთო, რას ვაფეთქებთ...
იცი, რად ვკვდებით? არა-მეთქი.
ხელი ჩაიქნა, ჩაიცინა.

არც მე არ ვიციო.
მერე მოაყოლა, აღარ მახსოვს,
ვინ გვმტრობს, რა უნდა... რაღა გვაქსო
ხელის ჩასაჭიდად დარჩენილი...
თქვა, და დაგვადულეს მმჩებივით.
ისე ვერაგულად გადაგვცხრილეს,
ცეცხლი დაარცხვინეს.

სიკვდილს განა რამეს მიაძხებ.
მაგრამ არსადა. ტყვიასაც კი
ვერც ერთს, გულ-მუცელში შემოხეთქილს
ერთბაშ გამორიცხვად შემოქმედის,
ვერსად ვერ ვპოულობ. ვერც ნატყვიარს.
არსად არ მატყეა.

პათუმი

ჭექა გაისმის — არ გაისმის ანდა სულაც,
და წვიმა მთელი დანარჩენი სხეულის ავლით
პირდაპირ გულზე ჩამოშეუის;

და კანქეშ ლურჯი ყვავილები
იშლებიან ზედმიყოლებით,
და მათი გაშლა კანს ნელტებილად
სუსხას შიგნიდან.

დგას თავის სახლში ფანჯარასთან
კაბიტანი დაბერებული,
რომელიც უფრო მეცხრამეტე საუკუნისას
მიაგავს, ვიდრე ოცდამეერთის,

და გადანისლულ ზღვას გაჰყურებს
რომ, ოკენის ვეშაპიც კი რომ ყოფილიყო,
მაინც სიცოცხლის დასალევად
ბოლოს ამ წყლებში მოვიდოდა,
ბოლოს ამ ქვიან ნაპირებთან მოცურდებოდა.

ზოირთცემა კლდისთვის დამტკიცებას ლამობს თავისი
ფლონინანტობის, ეურჩება კლდე რაც ძალა აქვს,
წვიმა კი ცდილობს დაუმტკიცოს ზღვას,
რომ თვითონაც,

ცისვაზის სუნი სალამოთი
ზღვის მონასუნთქს გამოერევა
და ამ ცხოვრების მიმართ გაუსაძლია
სიყვარულისგან უცად წყალში გულის გასკდომით
ნარმილობილი ტალღოვნება
პორიზონტისკენ გაუყვება.

გალადა უკალოდ დაკარგულებზე

გზის გადაკეტვა მეტი ხნითაც შეიძლება,
თუმცა ასეთ შემთხვევაში ჩვეულებრივ არ ამართლებს.
გამორთულ ნომერზე
გაგზავნილი
მცვდრადნაშობებად ბრუნდებიან უკან თავიანთ
აგანგაშებულ გამგზავნებთან.

ამასობაში
ღამეც თავისი რეალური წონით ჩამონვა,
და პილიციის ციმციმები ზედ ტყის ნაპირას
ნუგეშიანი მადლმოსილი ცეცხლივით კრთიან
სადაც იმ უკვე უკუნეთით მოცულ ხეებში

დაკარგულის
შშობლებისათვის.

რას დაწერდნენ ნამდვილი პოეტები,
ყველაფერი ისე რომ ყოფილიყო,
როგორც მათ უნდა?
და, რაკი ვერაფერს, გამოდის,
რაც უფრო ნამდვილი ჭირია ირგვლივ,
მით უფრო ხდები
ნამდვილი პოეტი.

მაგრამ ნამდვილ პოეტს,
ცოტა არ იყოს, ეუხერსულება
საკუთარი ნამდვილობა,
მასზე კარგად ხომ ვინ იცის,
თვით ნამდვილი პოეზიაც კი
არანაირ ჭირად რომ არ ღირს;
რომ დიად ლექსებს
რწმენასა და სასორებაზე
სჯობს, არ იყვნენ,
ვთქვათ, უკვალოდ
დაკარგულები.

ვინც სინამდვილეში განა იმიტომ არ ბრუნდება,
რომ გზები უფრო დახლართულა, ვიდრე
ეგონა, განა იმიტომ აღარა ჩანს, რომ ბრმა ვნებებმა
მოუსავლეთში ნაიტყუეს, ან ისის გამო,
რომ მისი ქალაქს აივნებზე მოკონტავე ასტრები და
გერანები გაცილებით მიხედულია,
ვიდრე იმ აივნებქვეშ

გამვლელ-გამომვლელთა
შინაგანი სამყაროები.
არამედ და-ძმა მიატოვა, მამა და დედა,
ულის გამწვევი, შვილი, სახლი და განთიადზე
იესოს გაჰყვა
მის

ამქვეყნად

დასაბრუნებლად,
ფიქრობდა, მალე დაბრუნდებოდნენ,
ისე წავიდა, არავისთვის სიტყვა არ უთქვამს,
თითქოს ცხელ პურზე გასულიყო
სახლის მახლობლად.

რამდენ გუბეში უნდა ჩატობო, გზა რომ გაინაღდო.
რამდენი გაფაფებული საჭმელი უნდა შეჭმო,
იმისათვის, რომ ისნავლო,
როგორ არ მოკვდე შიმშილით.

როგორ უნდა გაიფატრო,

როგორ უნდა გამოიშიგონ,

რომ სული ისე ამგივიდეს,

ზედ ცოდვის კვალიც აღარ ჰქონდეს.

მამა ღმერთი იხედება მაღლა ციდან თავის დურბინდში.
მის მუქ ლურჯ თვალებს არაფერი ეპარებათ —
არც ერთი დანის მოქნევა,
ცულის არც ერთი ჩაკვრა,
არც ერთი კივილით ამინშვებული პირი,
მისი ძის სიყვარულისთვის ნაწვენევი არც ერთი სიმნარე.
დეტალებსაც კი არ ტოვებს უყურადღებოდ —
უდაბნოში მიმქროლავი პიკაპით აყენებულ მტვერს,
ორთქლის ხეულებს,
დაკარგებისას ყავიდან ამავალს.

შემოსასვლელი ოთახიდან რალაცა ხმაა!
იქნებ ის არის, ვინც უკვე თვეა,
არავის თვალით არ უბახავს.
თუ ის არის, დაიძახოს, რალას აყოვნებს!
ბედნიერების ელდა დასცეს თავისიანებს,
რომლებსაც ასე ეშინიათ იქით გახედვის,
შემოსასვლელის სიბრუნვეს!

რომ არ აღმოჩინდეს, რომ მოეჩენათ
და არავინ
დაბრუნებულა.

არა, ქარია, წყეული ქარი.
ლამისა ჩამოგლიჯოს ანჯამებიდან,
კარს იმნაირად აჯანჯლარებს,
როგორც ფიცხელი დაშეითხველი
გულისპირში მაგრად ჩაჭერილ
ბრალის არმქონე ბრალდადებულს.

გადაქანცული სამძერო რაზმები
დღე და დამე ჩხრეები მიდამოს,
შემთხვევით სრესენ ტალახიანი ლანჩებით
ხოჭოებსა და მრავალფეხებს.
მაგრამ ვერ ნახავს კაცი
ამდენ ჭაობს და ხრამს,
ამდენ ბილიკს და ბუჩქნარს.
ერთმა შერთმა თევა ერთხელ:
ყველა სარდაფს ვერ შეამოწმებ,
როგორც ყველა ქალს ვერ გაუზიავ.
მართალია, ეს შედარება
კინალმ სამკერდე ნიშნის ფასად დაუჯდა.

ფრენის სიმაღლიდან ცოტა უკეთ ჩანს,
უფრო საერთოდ აღიქმება.

მაგრამ თბოვიზორებით აღჭურვილი
შველმფრენები
უზარმაზარი უწყვილო ნემსიყლაპიებივით
დაფართხალებენ
ნინ და უკან ტყუილუბრალოდ
და ხელ უშლიან კოიოტებზე მონადირებს.

ისინი კი, ვის სხეულებსაც
დანწევრებულს პოულობენ, — ისინიც
დასაბრუნებლად წავიდნენ იესოსი.
მშოლოდ იყიქრებს,
არ გამოვაო დაბრუნება ასე სწრაფად,
და თავიანთ ნაკუნ-ნაკუნ სხეულთა სახით
კვალი დატოვეს,
რომ არავის არ ედარდა
მათ ბედ-იღბალზე.

ღრეობა

სხვა რა ქნან — სვამენ.

სულ ერთ ადგილას ჰკიდია ცხოვრებას
მათი გულები, გაყინულები,

როგორც თოვლში ყინულმჭრელები.

იმიტომ სვამენ,

რომ თვითონაც სულ ერთ ადგილას

ეკიდოთ ცხოვრება,

ეკიდოთ იმდენად,

რამდენადაც შესაბლებელია,

ვინაიდნ მათ და ცხოვრებას

ეს ადგილი მსგავსი როდი აქვთ.

ცხოვრება თავისი სორბონების,

კაფე-ბაბების,

ველ-მინდვრების მიღმა გრიალებს,

საბედისხერო მეძავივით კუთავს წყვდიადში.

ვერ ეშებიან მის სა

**ქეთი
ნიუარაძე**

OMNES VIAE ROMAM DUCUNT
ყველა გზა რომში მიდის

მზე შუბის ტარს რომ გადასცდება, ფრთხილად ვაპარებ
მზერას ოფისის დაგმანული ფანჯრის მინისკენ.
ამ მინის იქით ბაქანია — იმ ხალხით სავსე,
ვინც იცვლის ადგილს,
ხასათს და
ზოგჯერ — მიმიკებს.
ბაქანი, სადაც წარმომები ციფერბლატებზე
იცვლებიან და აღრიცხავენ წამსვლელს და მომსვლელს,
ბაქანი, სადაც
ისვენებენ ხოლმე მგზავრები,
მტკრის ახალ ფენას იმატებენ წამგზავრ სამოსზე.
ჩუმად ვდები და გამოვდივარ აუჩქარებლად,
ვჯდები გრძელ სკამზე,
მზის გულზე და
თვალყურს ვადევნებ,
მეისრებს და გამცილებლებს,
მოხუც მტკირთავებს,
ვხედავ დაქსასულ ლიანდაგებს,
დენის სადენებს.
სადენებს, როგორც უსასრულო შესაძლებლობას
მიმართულების,
გზის დაწყების და დასრულების,
გამგზავრების და დაბრუნების, ზოგჯერ დარჩენის,
გახსენების და დავინიყების —
ალბათ სრულებით.
ვხედავ დამხვდურებს,
მოთმინებით რომ მიეღლიან
გადალლილ მგზავრებს და არჩევენ ნაკადში ხალხის
მათ, ვინც ბრუნდება საკუთარი თავის წიაღში,
ან რაღაც ახლის ძიებაში დატოვა სახლი.
ვზივობ და ვფიქრობ,
რომ ყველა გზას ისევ რომისკენ —
მარადიული ქალაქისკენ მიჰყავს მგზავრები,
სადაც იწყება და სრულდება ყოველდღი მოი
გამარჯვებით ან დამარცხებით, ზოგჯერ ზავებით.
და მაშინ გზედები,
რომ მეც, ალბათ, მოგზაური ვარ,
ჯერ რომ არასდროს აუღია ხელში ზურგჩანთა,
ვისაც წინ უდევს უგრძესი და უწყვეტი გზები,
ვისაც აქამდე ბილიერიც კი არ უჩინდა.

მზე შუბის ტარს რომ გადასცდება,
გაზაფხულობით,
ვჯდები ბაქანზე, მზის გულზე და
თვალყურს ვადევნებ
მატარებლებით დასახლებულ გრძელ ლიანდაგებს
და ხეებიერი ჩიტებმოსხმულ ფერად სადენებს.

OMNIA PRECLARA RARA
ყველაფერი მშვენიერი იშვიათია

ტელეფონის ხშირად ვიღებთ ხელში —
წამში ერთხელ და
ვუღებთ ფოტოებს საკუთარ თავს —
ავტოპორტრეტებს.
ვერმით ისეთ სახეს, როგორიც გვსურს
და ვიხედებით
საკეებში და კამერებში, კიდევ ათასგან.
ფანჯრის მინებში ვეძებთ სადლაც
ჩვენს მერთალ ანარეკლს,
მაგრამ არასდროს — თვალებში და
განსაკუთრებით —
ჩვენსა ვთვალებში, სადაც ჩვენი ადგილი არ ჩანს,
აღარ დარჩა ჩვენი ადგილი.

ფილტრებით ვხედავთ სამყაროს და ფოტოშოთებით,
არასასურველს ვჭრით წამებში
და ვიმახსოვრებთ
საკუთარ თავს და არსებობას არარეალურს.

ვშლით, ვამონტაჟებთ, ვამუშავებთ ყველა სიმართლეს,
ვუახლოვდებით იდეალურს,
ვიცვლით ფორმას და
გვავიწყდება, რომ ზოგჯერ, თუმცა არა ყოველთვის —
იდეალური ყველაფერი პროზაულია,
რომ პოეზიას.

ვერ მოისმერ ასეთ კადრებში,
იდეალური ყველაფერი ხელოვნურია,
მოსაწყები და
უსინდისოდ ჩვეულებრივი.
რომ ყველაფერი მშვენიერი იშვიათია,
გამომორებას ვერ იტანს და უფერულდება.

და რადგან იქცა ჩვეულებად რალაც უნაკლო,
აღარც გვიკვირს და აღარც ვეძებთ ახალ შეგრძნებებს.

მხოლოდ მაშინ თუ ვუბრუნდებით ნამდვილს, რეალურს,
თუ ხელში მოგვხვდა ჩვენი თავი ბავშვის ნახატში,
ზედ ორობოროდ მიწერილი

ნრფელი სიტყვებით
და მარტინ უცებ აღმოაჩენ, რომ ეს პორტრეტი
სინამდვილეში ბეგრძლივ უფრო რეალურია,
ვიდრე ჩვენივე ფოტოები, რომ იჩემებენ
არარსებული სინამდვილის დამახსოვრებას.

NIL ADMIRARI არაფერი გაიკირვო

ნუ გაიკირვებე, თუ ერთხელაც, გაზაფხულის პირს
გაიღვიძებ და უნებლიერ გაგასხსნდები.
შესიერების ყველაზე გრძელ ლაბირინთუებში
გახიზნულ წამებს
მარცალ-მარცალ ისევ აკინძავ
იმედიან და უსასო დღეების წყებად,
ფიქრით დაბლანდავ
და სიტყვების გვირისტს გაავლებ.

მეც ვინახავდი სიტყვებს,
როგორც გულისპირს ამწყდარ
ლილებს, რომლითაც ვკრავდი ყველა
ცხადსა თუ სიზმარს
და ვაგროვებდი კანფეტების რკინის ქილაში —
ვერ ვისტეტდო თითქოს,
როგორც ნაჩექარ ყვავილს
ვერ იმეტებენ და წიგნებში ახმობენ მაინც.
ის ყვავილები კი იცვლიან ფერებს და ფორმას,
კარგავენ სურნელს,
სივრცს სუნთქეას და მოქნილობას,
მაგრამ მდელვრე მოგონებებს ინახავენ და
იმ ფურცლებს შორის, სადაც ვახმობთ,
კვალსაც ტოვებენ —
ოდნავ შესამჩნევ ჩაღრმავებას
გულისწყვეტებად.

და როცა ერთხელ, წლების, ანდა თვეების მერე
მოულოდხელად აღმოაჩენთ გადამლილ წიგნში
იმ ყვავილების
უსიკოცხლო, ფერგაცლილ სხეულს,
მოგონებზე გვიმიბობენ, როგორც მწერლები,
ან — პოეტები —
დროისა და მანძილის მიღმა.

ჰო, ვაგროვებდი ფერად ღილებს რკინის ქილაში —
ვიცოდი, არასად, არაფერზე მივაკერებდი,
მაგრამ ხსოვნას და დაბრუნებებს ვერ ვეღულოდი
და ყველ ჯერზე, ქლიდინ რომ გადმოვყრი ახლაც,
ეკერებიან მოგონების პერანგს გაცრეცილს,
კელავ მიამბობენ უსიტყვი და უქარო ზღაპარს,
მჭიდროდ მიკრავენ გულისპირს და
ღილილსაც მგვრიან,
ხან სიმშევიდეს და

ხან სინაწყლს იწვევენ ჩემში,
მაგრამ კინძავენ მოგონებებს — ყველაზე ძვირფასს —
სიცილს თუ წყენას,

ბრჭყალა თუ უბადრუკ დღეებს.

ჰო, ეს ღილები, გადმოყრილი რკინის ქილიდან,
სინათლესავთ იქრებიან მეხსიერების
მაგრად დაგმანულ სარკმლის მიღმა,
რომლის იქითაც
გაზაფხულია,
მერაბდენე გაზაფხულია.
გაზაფხულია —
აყვავებულ იასამნებში
გარჩენილია ყველა მზე და ყველა სურვილი,
რომ დავიკერი ის ამწყდარი გულისპირები
ამ ღილებით და მოყისმინო ყველა ამბავი,
რასაც მიყვება წიგნებს შორის ათასი წლის წინ
ჩადებულ და გამომშრალი ყველა ყვავილი.
რაც შემსხენებს, რომ
ნამდვილი გაზაფხულია
და რომ ერთხელაც
გადვიძებულს,
გადვიძებულს,

FORTUNA CAECA EST ბედი ბრმა

გზა არის ბევრი, მრავალგვარი.

გრძელი გზებია —

გზატკეცილები,

ბილიკები,

აღმართ-დაღმართი —

უსნორმასნორმო, მტვრიანი თუ ასფალტიანი,

მაგრამ ერთია მათგან მხოლოდ გზა-მისამართი.

გზა-მისამართი —

ის, რაც მხოლოდ შენთვის არსებობს,

და დაგიმალეს უხილავმა ბედისწერებმა,

რომელიც არის საკემარისი ალბათ სავსებით,

მაშინაც, თუ დრო უსასრულოდ გაინელება.

გაქცს არჩევანი —

გზას დაადგე, რომელიც უკვე

გამოგინოდეს წინაპრებმა, ვალდებულებამ,

ან გამოძებნი ის, რომელიც მხოლოდ შენია,

და რომლის მსგავსიც,

სხვა, უძრალოდ, არ გეგულება.

იმ ერთადერთ გზას,

მხოლოდ შენს გზას,

რთულად გასავლელს,

ვერ აღმოაჩენ ვერსად, მხოლოდ შენით გაკვალავ,

თვალებს აიხელ და მიხვდები, რომ შენ კი არა,

ბედია ბრმა და სულ გირევდა გზების სათვალავს.

როცა მუდამდებ ჩაგძახობა,

რომ გზა არსებობს

და ცაგორცხობდა ასფალტიან გზატკეცილებს და

ცდილობდა თვალის სასარგებლობ გაკეცინებდა.

მაგრამ დღეს იცი — შენს გარშემო ათასი გზაა —

მოკირცულები, თუ

მტკრიან თუ

აღმართ-დაღმართი —

მათგან ერთია მომავალი მიმართულება

და არჩევანი,

როგორც შენი გზა — მისამართი.

SAPERE AUDE

გაბედე, იცოდე

Destitutis ventis, remos adhibe

თუ ქარება მიგატოვეს, მიმართ ნიჩებს

„არცერთ სა

ნათია კაპანაძე

უსამართლობაა,
მე თვითმეცნიერობაზე ვფიქრობდი
და ჩემი მეგობარი
(რომელსაც სიცოცხლე სიცოცხლესავით უყვარდა)
კვდებოდა!

ოცდაერთი წლის იყო, როცა დამტოვა.
ბავშვითი ბუტია იყო.
ბავშვითი გულწრფელი.
მის სახეს ღიმილი უხდებოდა,
მაგრამ ცრემლი უფრო მეტი მახსოვს.
მე მისი მეგობარი ვარ.
ჩვენ არ ცხოვრობდით ერთ ქუჩაზე.
არც ბავშვობის მეგობრები ვყოფილვართ
და მაინც უტემელად გვესმოდა ერთმანეთის.
ადამიანები ას წელზე მეტსაც ცოცხლობენ,
თუმცა იმდენ სიკეთეს მაინც ვერ აკეთებენ,
რისი გაკეთებაც მან.

ოცდაერთი წლის მანძილზე შეძლო.
ის ბაბუნერა იყო
და ყველა ჩემად ჩაფიქრებულ სურვილ
ახდენას უქებდიდა.
ის ნამდვილი იყო!
იმდენად ნამდვილი, რამდენად ყალბებიც ჩვენ ვართ!
ეს სამყარო არ იყო მისთვის
და არც ის ყოფილა ამ სამყაროსთვის! —
ოცდაერთი წლის იყო, როცა დამტოვა.
მხოლოდ...

მას შემდეგ
მთელს ტანზე უხილავი ლეჩაქი მბურავს,
რომ საკუთარი შიში დავმალო...
შიში რა არის?
შიში ტკივილს ვერსად გააქრობს!

რამდენი სიკეთე გინახავს?
რომელმა მათგანმა დაგანახა ცხოვრება?!

მე იმ სიკეთე მეშინია,
ადამიანის ხელით რომ ხდება
და არ ინანიებს!

ყოველ სალამოს,
როცა ჩემებს მშვიდად ვურეკავ;
როდესაც ფანჯრებს, ფარდებსა და კარსაც ვამონმებ;
როცა ვრწმუნდები, სანოლის ქვეშ არავინ არის —
მე შემიძლია შევამჩნიო,
რომ საკუთარ შემს არ გაეურბივარ,
რომ საკუთარ თავს პირისპირ ვხვდები.

ვერ შეიცვლები!
შენს ბავშვურობას, სინამდვილეს — ვერაფერს უზამ...
მხოლოდ მოირგებ რამე ყალბ ნილას,
მაგრამ ცხოვრება
მონახავს გზას და შიგნიდან დაგჭრის...

მერე, ერთხელაც,
სულის არ გათვლილ ნაწილებში,
სადაც სრულიად
მოულოდნელად უონაგს სითბო
და გაკარგვინებს
რეალობის ყველა შეგრძნებას,
დაიბადება სიმარტოვე.

ის დაგავიწყებს,
რომ ოდესაც, რომელილაც სანაპიროზე,
გზის ჩასვლის ნაცვლად,
ზღვის ტალღებში მოფარფატე სხეულს წააწყდო
და შენ ისეთი შეგრძნება გქონდა,
რომ ეს სხეული დაფრინავდა.
შენ გმურდა მისი!

უგრძოებათათვის

მაშინ,
როცა შენ იქნები სახლში
მარტო
და არ გეყოლება არავინ ხმის გამცემი,
საკუთარ სხეულს
ვერ უბრძანებ მოქმედებას
და
არ შეგეძლება, აიძულო
ნაბიჯს გადადგმა...
იწვები უხმოდ
და დაითვლი ჭერზე იმედებს,
ლიმილის ნაცვლად
შეგახმება ცრემლი ტუჩებზე...
სურვილები მთელს ტანში დაგივლის...
მოიკუნტები ისე,
რომ მიხვდები,
ტკივილზე მეტად შენ ცოტავდები...
დაუძახებ ყველას,
ვისგანაც შველას არ ელი
და მიხვდები,
რამდენად ცარიელი ხარ,
რომ არაფერი გაგაჩნია,
გარდა სხეულისა...
დაინახავ,
რომ არავინ ხარ...
რომ არაფერი გაქვს...
რომ არავინ გყავს
და საკუთარ თავზე გამოცდი
ჩემს სუიციდის ყველა მცდელობას!
მოძებნი შენში დარჩენილ ღმერთს,
აპანკალებული ხელით
სხეულზე იპოვნი ჯვარს და
თვალებდახუჭული ეამბორები
გამომშრალი ტუჩებით...
ფრჩხილებში შერჩენილი
ჭუჭყივით გააქრობ
თავდაჯერების ყველა მცდელობას
და
მამაჩიმივით უმოწყალოდ
მიღიღებ ალკოჰოლის დიდ დოზას...
მერე დაივლი
გულში ჩარჩენილ ხალხს
და მადლობას ეტყვი
ყველა იმ ტკივილსთვის,
რომელმაც აქამდე მოგიყვანა...
არაფრად მოგეჩვენება
დამცინავი სახეები
და უხმოდ მიხვალ
იმ მოხუც კაცთან,
რომელსაც
თვალებში შენსავით
მძიმე ახალგაზრდობა მოუჩანს...
მხარზე ხელს გადახვევ
და,
თითქოს მასზე ბევრად უფროსი,
აიძულებ,
მოისმინოს შენი რჩევები...
უყურებ გოგოს
არაჩევულებრივად მნიშვნელოვანი მზერით
და გაფიქრებს
მისი თითქოს უადგილო ცეცება,
რომელიც მოულოდნელად იმაღლება
ვიდაც ცინიკოსის თითქობი...
რამდენიც არ უნდა ეძებო,
ვერსად წააწყდები
დედის მზერა!

და ბრუნდები ასე,
ნაბიჯარეული
და
სასმლის სუნით გაუდენთილი სახით
ოთახი,
სადაც

ვერ კიდევ ჩანს
ლანდი იმ სიყვარულის,
რომელი სიყვარულითაც უყვარდი
და შენ ვერ შეიყვარე!

ქ. შიათურა, 2018წ.
ტრიოდრამა

ჩემი მეზობელი მაია. 06:04

დიდი ხანია, რაც ცხოვრებას ფეხი აუწყვევ.
ქარის ჭკუაზე დადინხას და ნებას მიჰყვები
მას შემდეგ, როცა შენ სიკეთე დედის გაუწყვეს
და აგერია ყველაფერი, როგორც სიტყვები,
რაც შემთვის უფრეში, გაფანტა, ძველ დღეებს მიაქვს,
დღეს შენი სახლის შესასვლელ კარს ფანჯარა ჰქვია

და ამ ფანჯრიდან იგარება შენი ბავშვობა
ყოველი დილის 6 საათზე ცარიელ ქილას
უხეშად ისვრი სანაგვეში, რომელსაც მიაქვს,
დაუფარავად რაც გაფინე — გამოსაშრობად
ანუ სხეული. და მას ჰყიდი ოცდაათ ლარად,
ადრე მსგავსი რამ გაშინებდა, დღეს აღარც გძაბავა...

იმ ნაცნობ ქუჩას მიუყვები, ოცდაექსიოდ
წლის თუ იქნები, თუმცა ბევრად მეტი ეტყობა
შენს მწვანე თვალებს, სინითლე რომ ედება სიოდ,
დასრულებული ბავშვობა რომ აღარ ეთმობა.
მთელი დღე ასე ხეტიალობ, მერე დუნდები
და რომელიმე ნაცნობ კაცთან ერთად ბრუნდები

სახლში, რომელშიც შესასვლელ კარს ფანჯარა ჰქვია.
მთვრალი ხარ, რადგან თვეებია, აღარ ფხიზლდები.
დამინებამდე დადიან და ოცნებებს გვია
შენს გონებაში არსებული მავნე ჭიები...
გამთენისას კუთვნილ თანხას ძებნას დაუწყებ,
დიდი ხანია, რაც ცხოვრებას ფეხი აუწყვევ.

მაღაროს მუშა. 07:15

შენი ცხოვრება გეზიზება, ყოფა, რუტინა,
ბედი — რომელიც ვერ შეცვალა დრომ და განგებამ.
და გასხენდება: ცოლმა წუხელ ისევ იტირა,
ოჯახს კი მეტი სჭირდება და „ღმერთო, გაძლება...“
ღმერთის აღარ გნამს რა ხანია, გზაზე აცდენილს
ხანდახან მაინც წამოგცდება მისი სახელი.

უკანასკნელად ჩამოუვლი შავნელ გვირაბებს,
რვაზე შენი ცვლა დამთავრდება, ამ დროს გაიყვან
როგორმე, რადგან სხვა გზა არ გაქვს. ასე გამბეს.
და საკუთარ თავს ორსულ ცოლთან გულით მიიყვან...
როდემდე შეძლებ იარსებო, უკვე არ იცი,
სხვისას კი მაინც საკუთარზე მეტად განიცდი.

დრო კი საშინლად გაინელა, მიიზლაზნება
და ატყობ, როგორ გიმტყუნებენ მალე ნერვები.
შენი ცხოვრება ამ გვირაბებს ველარ გაცდება,
ფიქრობ და ფიქრში საკუთარ თავს ისევ წებდები.
ხელის ცეცებით სიბენელეში დაეძებ ჩამრთველს
და შიში ასე უცარი ხმაურის გაბნევს...

ჩამოიშალა დაბზარული ჭერი. კედლები.
იხსენებ: წუხელ შენმა ცოლმა როგორ იტირა...
ცდილობ, გადარჩე და ამჯერად აღარ ხებდები,
მაგრამ ტკივილის სიძლიერებ გადაგიბირა.
შენს ნაცვლად სახლში მიიტანენ მძიმე განაჩენს,
ცოლს ცრუ იმედით ამშვიდებენ, იქნებ გადარჩეს...

ჩამოიშალა დაბზარული ჭერი. კედლები.
იხსენებ: წუხელ შენმა ცოლმა როგორ იტირა...
ცდილობ, გადარჩე და ამჯერად აღარ ხებდები,
მაგრამ ტკივილის სიძლიერებ გადაგიბირა.
შენს ნაცვლად სახლში მიიტანენ მძიმე განაჩენს,
ცოლს ცრუ იმედით ამშვიდებენ, იქნებ გადარჩეს...

მეზოვე. 05:55

ასე არასდროს გიცხოვრია, ასე დარდიანს,
არც არასოდეს გიცხიქრია ასეთ ტკივილზე...
ახლა დადიხარ ქუჩებში და ხვეტავ ქარიან
ფოთლებს, ქაღალდებს, ოცნებებს და ყველა სურვილზე
ცრემლი ჩამოგდის, რაც გქონდა და არ აგასრულდა,
როცა იხსენებ, ყველაფერი როგორ დასრულდა...

ღამე არასდროს გყვარებია. ახლა ღამეებს
თეთრად ათენებ, შეიყვარე დილის სიზმრები.
როცა ქუჩიდან დაბრუნდები, დალილ უპეებს
ფოტოსურათებს დააყრდნობ და ოდნავ მშვიდდები.
იხსენებ დღეებს, და გაუწყელებს მხრებით ტერაფადე,
როცა სურვილი სრულდებოდა ჩაფიქრებამდე...

დღე აღარ გადის ისე სწრაფად, ნელა ღამდება
და ტკივილებმა უსასარულო ხელი დაგრია,
ფიქრობ, ასეთ ტკივილები რომ არ მთავრდება...
გარეთ კი წვიმს და სიცივეა, გარეთ ქარია.
როგორც იმ ღამეს, ყველაფერი როცა დაკარგე:
ქმარი, შევილები, სიხარული... გადააფარე

ყველა ოცნებას შავი ჩადრი, სურვილს — სუდარა,
სევდამ იმედი რომ ჩაკლა და გადაუარა...
შენ არასოდეს გიცხიქრია ასეთ ტკივილზე,
არც არასოდეს გიცხოვრია ასე დარდიანს,
ასეთ ცხოვრებას შეეწიე, აღარც შიმშილზე
აღარ წუნულებ. ქუჩებს გვი და გარეთ ქარია.

„რ არნევს ხეს?“ — ეს არის კითხვა,
რომელიც ირაკლი სამსონაძის ნოველის
— „ქელები ქარში“ — მთავარ გმირს, დიმ-
იტრი ცა...ძეს, იგივე ტრულაილას, ანუხ-
ებს. ავტორი ქართულ ამბავს მოგვითხ-
რობს, რომლის მოქმედებაც ქუთაისის
ერთ-ერთ რესტორანში ვითარდება. ზემო-
ხსნებულმა დიმიტრიმ, იგივე ტრულაილ-
ამ, თავისი „საოხრისთვის“ ქელების გადა-
ხდა გადაწყვიტა და მეგობრები შეკრიბა.
მას გვერდს უმშვერებენ ისეთი ადამიანე-
ბი, რომელიც ყოველდღე გვხვდებან —
პარტიული ფუნქციონერი კაზიონი; არაკა-
ნონიერ ქურდად ვერჩამოყალიბებული,
მაგრამ მათთან რომ სიტყვა ეთქმის ისე-
თი, წარბა; საწყალი შხატვარი გერა, მუდ-
მივად გაჭირვებული ინტელიგენციის მა-
რადიული სახე ბიჭიოა...

თხრობა მსუბუქად იწყება. ერთგვარი

ଦ୍ୟୁଲୀ ଅଳମରିନ୍ଦା, ମାଘରାମ ରାମମଳିଲେ ଏରତଗୁଣୀ
ଲୋକ ଦୋଷମଧ୍ୟ ରହେବା. ଶେଶାଦାମିଲୁଙ୍କା, ଏହି
„ଦୋଷି“ ଲାଭମାରିବୁ ଦେଖିବାରୁ ପରିବାର ତାତିରୁଥୁଲୁ
ଅଥ ମାମାଜୁଦ୍ଧିରୁ ଦେଖିବାରୁ ମାଲାଦା ଘାଗା.

ଲ୍ଲାମାର୍କିଯେ ଗାମରିନ୍ଦା ଏରତଗୁଣାରୀ କୁଳି
ମାଜ୍ଞିନୀ, ସାଦାତୁ ଅବ୍ୟାପ୍ତି ସାକ୍ଷୀତାରୀ ନାନାରାଜ
ମନୋଦୀପି ପ୍ରକାଶିତୀ ମନୋଦୀପି ଲୋଗାନ ସାକ୍ଷିତାରୀ
ଏବେବା, ସାଦାତୁ ମତ୍ତେଲୀ ସିମାବିନ୍ଦିଜ୍ଞ, ମାନ୍ଦ୍ରାଜୀର୍ଣ୍ଣ
ଦା ତାତିରୀ ସିମିଶ୍ରଲୀତ ନାରମଦିଗୁପ୍ତିରେବା
ନାଶ୍ଵରସାରୀ ଫଳାଦୀପି ତ୍ରୈମାତ୍ର, ରାମମେଲୀପି ମତ୍ତେ
ଏଲ ନାନାରମନ୍ଦିରରେ ଲାଇକମ୍ରାଟିକ୍‌ରୁ ତାନ ସଦ୍ରୂପେ
ପିଲ୍ଲାକିପିଲ୍ଲା, ଅଥ କ୍ଲାଲିନୀ ସାବିତ ମଦ୍ଦିନ୍ଦାରୀ କାରି
ଅଧ ଗ୍ରେଗ୍ରାଲିନ୍ଦା ଦା ଉକ୍ତେ ପ୍ରତିକାରୀ ଦେବେବା, ଯ୍ରେ
ଲାଭରିସିଟ୍‌ପିଲ୍ଲା ସାଫିରିନ୍ଦା ସାଠାଦ୍ଵାରିକି ଗାଲା
ବ୍ରଦା. ନି ନାଶ୍ଵରସାରୀ ଫଳାଦୀପି ସିତାପିଲ୍ଲାକୁ କାରି.

ლაპარიე კი ხიდია რეალობასა და ჭერ
მარიტებას შორის. ხიდი, რომელსაც ად
ამიანი თავისი ხელით ანგრევს, შემდეგ მა
სკვა აპრალებს. რომ თავისი ღუნძია ვარ

მარიამ ხიდეშველი

ქალი და თაატრი

ଶ୍ରୀବାରଶ୍ଵରା. ବୋଇ, ରମେଷସାଙ୍କ ଆରାଗିନ ତୈଣ
ତଥା, ବୁଝିଲା ତୁ ଆରା ମାତ୍ର ବୋଇବା. ବୋଇ, ରମେ
ଶ୍ଵରାଙ୍କ, ତୁ ବୁଝିଲା ଓହାଙ୍କ ଗାନ୍ଧିଶ୍ଵରାଙ୍କିଟ
ଅର ଆୟରିନ୍ଦ୍ରାଜିଙ୍କ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ, ମହାରାଜ ମହାନ୍ଦ୍ର ଲାଇସ
ବୁଝିଲାଙ୍କ ମିଳିଲା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କିମ୍ବା ପାଇଁ ପାଇଁ
ମିଳିଲା ଏତିକାଳିନ୍ଦ୍ରାଜିଙ୍କ ପାଇଁ
ମିଳିଲା ଏତିକାଳିନ୍ଦ୍ରାଜିଙ୍କ ପାଇଁ
ଏବଂ ଏତିକାଳିନ୍ଦ୍ରାଜିଙ୍କ ପାଇଁ
ଏବଂ ଏତିକାଳିନ୍ଦ୍ରାଜିଙ୍କ ପାଇଁ

„ມາຮາດໄດ້ງລັດ ມາຮາດແງ່ຮົດ“, ຃ຳນົດສະ ລູມາ
ຮົງ ແລະ ມານ ສົນລົບຮັດ ໂດຍໃສ, ຮົມ ນິບໂສມີງຽກ
ທຸກໆຈຸດລາຄຸລາ ການົບຕົກຈຸດລາ ແລະ ຮົມ ມັນຕັດ
ຮັບ ຍັງມີການ ດັ່ງນີ້ລົດ. „ນິບໝ່ມພະລັດ ກົດທຸກ
ກາຣີ ຊະເວັດຮົດ“, ມາທຸກເປົ້າ ໃສ, ມາງຮົາມ ມັນ
ກີ ໃສ ມຳມາງຸາແປ່ດີ ອັດ ຊະເວັດຮົດ ສືບ
ນັກຮົມເອງເບີ ຕາຫຼັກລົບ ກົດຕາງໆ ສົງ
ໝູ້ແລ້ວ — „ລູມາຮາດຮົງ ກີຈູາ?“ ເງິນຕົກເບີອານ
ທຸກໆຈຸດລາຄຸລາ ແລະ ມີສີ ຢາສູງເຊີ, ດັບນູນດອງວານ
ແລະ ກົດທຸກກາຣີ ດັບ ການົງງະບົດກາຣີ. ມົກລົງລົດ
ອິກົມາມາ ນາຕັກວາມໃຫ, ຮົມ ມີສ ຕາງີ ແດ້າລົບ
ລົບ, ຢາສູງເຊີ ອິເມັດສ ຖົວງະບົດ. ອິເມັດສ, ຮົມ ມັນ
ສົງດົກສ ຮັດລາງຸ ພູກົກ ມີຖື, ຮັງ ມັນ
ເຂົ້າ... ມີສ ໃສ ເສມືກ, ດັບລົງລົດ ອິກົມາມາ ທັນ
ກາຮັບສ ແລະ ພູກົກ ລາຍໄວກັບສ, ອິກົມາມ, ຮົມ

ନରାଜୁଲୀ ସାମସନ୍ଧାଦୀଳିଁ “କ୍ଷେତ୍ରକୁ କାରଣୀ”
ସାତ୍ତ୍ଵିରାବୀରା ଅପ୍ରକାଶିତ ଗ୍ରେଟିଯାର୍ଡା ପ୍ରେ-
ଲ୍ଲାଂଚ୍ ମତିକିର୍ଣ୍ଣେୟ ଅମ୍ବେଡ୍ସ, ଏବେବ୍ଦି ଖୁଲ୍ଲାକାର
ମଧ୍ୟ ନେହାରୁକୁଳ୍ପାଦ୍ସ, ରାମଲ୍ଲେବମାତ୍ର ହିଙ୍ଗେନ୍ମି ମିତ୍ରିନ୍-
ଯୁଦ୍ଧାଲ୍ଲାଙ୍କ ଉନ୍ଦା ଗାମାଲାଫାନ୍ଦ୍ସ୍. ଯି ମିତ୍ରିନ୍ୟ-
ଦ୍ୟୁଲ୍ଲାଙ୍କ, ରାମଲ୍ଲୀରେ ଗାମାଲାଫାନ୍ଦ୍ସାତ୍ ଆରକ୍ଷେର
ହିଙ୍ଗେନ୍ମାନ୍ଦୁ ଆର ସ୍କୁର୍ସ. ସନ୍ତୋର୍କାର ଅଥ ମେମାଫିୟେବିଲ୍
ଗାମାଲାଫାନ୍ଦ୍ସ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ

ლამარიე — ქალი, რომელმაც თითო-
ეული მათგანი „დააგაუკაცა“ თავად სიყ-
ვარულზეა შეყვარებული. ის სიყვარულით
დაადგა ამ გზას, მოტყუებული „მიყვარხ-
არ“-ით. გასასულელებლად გამზადებული
და საბოლოოდ გასულელებულიც კი მათი
დასაცინი ხდება. ეს ქალი ხედავს უფრო
შეტანა და ბოლომდე ერთგული რჩება იმი-
სა, რისიც სწავლადა. იგი მაშინვე „გიუად“
ცხადდება და ეს მათი მხრიდან ერთგვარი
თვითგადარჩენის მცდელობაა. ლამარიეს
გამოჩენა მათთვის გამაღიზიანებელი და
აუტანელია, რადგან იგი სარკეა. სარკე,
რომელიც ნიღაპს არ ირეკლავს და თი-
თოეული მათგანი მთელი სიცხადით ხე-
დავს იმ სიმართლეს, რომელსაც ასე დიდ-
ანა დაკრძის.

ავტორი ერთ-ერთ ყველაზე უკომპრო-
მისი თემას ეხება — ქალებისა და მამაკაც-
ების ურთიერთობის თემას, რომელსაც ქა-
რთულ რეალობაში კიდევ სხვა ელფერი
ედება. მენტალური პრობლემებიდან გამო-
მდინარე სხვა სიმძაფრე გააჩინა. სწორედ
იმიტომ, რომ ლამარი ქალია, ის ქალი,
რომელმაც თავის დროზე სიყვარულის გა-
მო დათმო ის ერთადერთი ძვირფასი, რაც
საბოლოოდ მისთვის ყველაზე მნიშვნელო-
ვანი აღმოჩნდა. აქამდე სწორედ იმ ერთა-
დერთის წართმევამ მოიყვანა. არცერთი
მათგანი არ იმსახურებს მისგან ღიმილს.
მხოლოდ სხვა — ვიღაც, ვინც ამ ყველა-
ფრის მიღმაა. ის ვიღაც იქნებ სიყვარულის
იდეაა, რომლის გამოც ლამარი მოტყუე-

უკვე დღევანდელობაში ვართ, სადაც ისევ ჩევული ირონიით ვკითხულობთ იმ ტრუ-ლაილას უკანონო შვილის შესახებ, რომლის არსებობაც მისთვის სამუდამო საიდუმლოდ დარჩა.

დეა ყოფილი მსახიობია, რომელიც უკვე დიდი ხანია, ჩამოშორდა სცენას და ახლა ისღა დარჩენია, მოპარული ნივთებით შეიგსოს სიცარიელე, რომელიც ადრე მისათვის პროფესიას მოჰქონდა. კლიმატის მოახლოებას თითქმის ნერვულ აშლილობამდე მიყავს, ან იქნებ ეს იმიტომ ხდება, რომ ის თავისი ცხოვრების გადაფასებას ცდილობს და წარსულს იხსენებს?! ნაკლულობის საკითხი აქაც გვხვდება. ისევ ნასესხები დღეები, თუმცა დესა „ნაკლულობა“ უმარობაში გამოიხატება. მან იცის, რომ ყავდა მამა, იცის მისი სახელი, მეტიც არათვრო... ეს ნაკლულობა ბარაშობაში იღ-
ობს.

არაფერი... ეს ნაკლულობა ბავშვობაში დე-

დის მიმართ მტრულ დამოკიდებულებაში გამოიხატებოდა, ვერ პატიობდა უმამიდ რომ გააჩინა. სრულიად შემთხვევით და-ორსულებულს ისევ დედა ელანდება. ძალა-ადობრივი აქტი, თუ ორი ადამიანის მარ-ტობისა და შეუმდგარობის გადაკვეთის წერტილი, მას შვილს სძენს, რომელზეც ამდენი წლის განმავლობაში იცნებობდა. ეს კიდევ უფრო მეტ უსუსურობას მატებს მის პერსონას და დეა ლამარიეს გვახსე-ნებს, რომლის მარაც, სხვათა შორის, თა-ვის დროზე აქვს მოპარული, სრულიად შე-მთხვევით.

ცერთთან არაფერი, მიუხედავად იმისა, რომ სამივე მამაკაცთან — მსახიობთან, დრამატურგთან და რეჟისორთან — დეა სხვადასხვანაირად, მაგრამ მაინც ცდილობს ცხოვრების აწყობას? ისიც მუდმივად რაღაცის ძიებაშია, რაღაცის ან ვიღაცის. სულ ეშინია, რომ გაგიჟების პირასაა და თვითმევლელობის მცდელობაც კი აქვს, რადგან სურს, ამ აბსურდს და უიმედობას თავი დააღწიოს. ისევ სცენაზე აღასრულებს ამ ჩანაფიქრს, რომელიც უფრო პერფორმანსს გაას. დეა ხომ საბოლოოდ მაინც მსახიობია, რომელიც ჯერ კიდევ ბავშვობაში თამაშობდა ვილაცის შვილის როლს. მუდამ მსახიობია, კლინიკაში მნილიარეც კი, როცა ფიქრობს, რომ უსუოდ უნდა მოკლას თავი, მაგრამ სხვანაირად — იქნებ, ქოთნით ხელში სჯობდეს, რათა დასამახასოვრებელი იყოს? ეს აზრი მხოლოდ მაშინ ქრება, როცა იგებს, რომ ფეხმიმედაა.

საინტერესოა, რომ ავტორი სხვადასხვა სახეს გვაჩვენებს. მამაკაცები თუ ქალები, ისინი განსხვავდებიან, მაგრამ, იმავდროულად, ძალიან გვანან ერთმანეთს. დუასა და ლამარიეს შორის უფრო მეტი საერთოა, ვიდრე თავიდან გვგონია. ლამარიესაც სურდა თეატრით ცხოვრება, მაგრამ მსახიობი ვერ გახდა, როცა დაუამ ეს მოახერხა. ლამარიესაც სურდა შვილი და ვერ გააჩინა, დეა კი ნანარმოების ბოლოს ფეხბიძიდება. მამაკაცებიც იგივე ფარსის მოყვარულნი არიან — უყვართ ან არ უყვართ, მასზე დამოკიდებულნი არიან და ვატატოს — თეატრმცოდნე და „პედერასტი“ მეგობრის პერფორმანსაც არაჩვეულებრივად ერგებიან. სინტერესოა, რომ კულმინაცია აქ სწორედ ვატატოს სახით გვხვდება. წინა ნოველაში ლამარიეს მონოლოგი უხელს თვალს ყველას. აქ კი ამას არატრადიციული ორიენტაციის მქონე ვატატო აკეთებს, რომელიც ყველა ამ მამაკაცისგან განსხვავებით, მზადაა, დეასთან ბოლომდე იყოს, ცოლად მოიყვანოს და მასთან ერთად აღზარდოს მისი შვილი. სწორედ მას ეს მისი დეასი, როდესაც დამსწრე საზოგადოებას ეუბნება: „ყოველდღიურად კვდებოდა დეა, რადგან ქალის განცდა არ გაგაჩნიათ, არც თეატრის“. თეატრი და ქალი ხომ თითქმის ერთი და იგივეა, რადგან ქალი (ამ შემთხვევაში დეა) მუდმივი თამაშის მდგომარეობაშია, როცა ერთ მამაკაცს დედას უნაცვლებს, მეორეს — მუზას და ასე შემდეგ ვატატო ლამარიეს გაგრძელებებაა, უფრო თავდაჯერებული, შეიძლება ცოტათი სასტიკიც კი, რადგან ისიც ამ ფარსის მსხვერპლია. წლების განმავლობაში დამცირებული თავისი ორიენტაციის გამო, რომელმაც ბევრს მიაღწია, მაგრამ სრულფასონათ აორარაბული მარტივ გარებობა

ოვად ალიანებული იაიც ვერ გაძარდა.
წიგნი ტრულაილას აღსრულებით მთ-
ავრდება, რაც ერთგვარად ავტორის ჩან-
აფიქრია რტაგიკომედიის შესახებ, ამბავი
მძიმედ უნდა დაიწყოს, ბოლოსკენ კი აუცი-
ლებლად კომედიით დასრულდეს. საბ-
ოლოო ჯამში, ირაკლი სამსონაძე მაინც
გვიტოვებს იმედს, რადგან იმედის გარეშე
მაინც როულია, რეალობას დიდხანს გაუს-
წორო თვალი.

17 ცლის ილია ჭავჭავაძეს სოფელ კა-
რდენაბში, დის ოჯახში მიმავალს გზაზე
ყაჩაბლი გადაეყარა. შეხვედრამ დაბადა
პოემა „რამდენიმე სურათი ანუ ეპიზოდი
ყაჩაბლის ცხოვრებიდამ“. ამ ესეში თავი
მოყუყარე სხვადასხვა ლიტერატურასა თუ
პრესის ფურცლებზე განხეულ ცნობებს
ილიასა და კაკო ყაჩაბლის პროტოტიპის შე-
ხვედრის შესახებ.

კარდენახი (გურჯაანის მუნიციპალიტეტი) აფხაზთა საგვარეულო მამული იყო. აფხაზთა საგვარეულო ანჩხაბაძეთა კახეთში დამკვიდრებულ შტოს წარმოადგენდა. აფხაზები განსაკუთრებით XVIII საუკუნის მეორე ნახევრიდან დაწინაურდნენ ქართლ-კახეთის სამეფო კარზე და დაწინაურებული მდგომარეობა რუსეთის იმპერიის მიერ საქართველოს დაპყრობის შემდეგაც შეინარჩუნეს.

ნიკოლოზ აფხაზს ცოლად ჰყავდა ნინო
გრიგოლის ასული ჭავჭავაძე, ილია ჭავჭავაძის და. დის ოჯახს ხშირად სტუმრობდა ილია. მისი წერილებიდან დისადმი ჩანს,

კაკო ყაჩალის პროტოტიპი კარდენახელი გლეხი, ყაჩალად გავარდნილი ივანე ჩალათაშვილი ყოფილა, რომელსაც იღია პირადად შეხვედრია კარდენახში, „ახოებად“ წილებულ ადგილებში. 1962 წელს გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ 12 სექტემბრის ნომერში იღია ჭავჭავაძის დაბადების 125 წლისთავთან დაკავშირებით დაიბეჭდა ალექსანდრე მლევდლიაშვილის წერილი „იღია კარდანახში“. ამ წერილში ვკითხულობთ: „1938 წლის ზაფხულის ერთ დღეს მე და ჩემი ძმა ვეოთხულობდით ახალგამოცემულ წიგნს „იღია ჭავჭავაძის მოწაფეობა და სტუდენტობა“, როცა იმ ადგილამდე მივეღით, რომელიც კარდანახის გზაზე იღიასა და გაუხარას შეკილის შეხვედრას ეხება, მამამ შეგვაჩერა და ხელმეორედ წაგვაკითხა ის ადგილი.

ამირან ბასილაშვილი

პაპო ყაჩაღის კვალდაკვალ

— ჩემს ყმაწვილობაში, — გვითხრა
მამამ, — ლაპარაკუბდნენ იმ გლეხზე, რო-
მელმაც შური იძია რომელიღაც თავად ვა-
ჩინაძის ოჯახზე და ტყეში გაიჭრა, მე კარ-
გად მახსოვს, ამ გლეხს სახელად გაუხა-
რო ერქვა, ხოლო გვარად ჩალათაშვილი
იყო".

ჩევენამდე მოაღწია ივანე ჩალათაშვილის შვილიშვილის ქუთევან მჭედლიშვილისა და შვილთაშვილის იოსებ ჩალათაშვილის მოგონებებმა. იოსებ ჩალათაშვილი იგონებს: „მახსოვეს, ჩემს პატარაობაში, მე და ჩემი უყვცროსი ძმა ალექსი (სამამულო ომის დროს ფრონტზე დაიღუპა) მამას ვებ-მარკებოდით ვენახის დამუშავებაში; ვწინახის ბოლოს დიდი კაცლის ხე გვედგა. აი, იმ კაცლის ხის ჩრდილში, სადილობისას მამამ დალია ნინაპრების საცდეგრძელო და გვითხრა: მამაჩემი იოსები ცნობილი კაცი იყო, განთქმული მოჭიდავე, მაგრამ პაპაჩემი ივანე უფრო სახელოვანი ყოფილა. ჭაბუკობისას მას თავის მეზობლის გოგებაშვილის ლამაზი ქალიშვილი შეჰყვარებია და ცილად შეურთავს. მებატონე ვაჩინაძეს ცირკალი თამას ათლობა მოოთხი-

კი ამ უკლეს თეორიას დაუკავშიროს გერმანიას ბიოგრაფიას დაუკავშიროს და ახლა, როცა მებატონებ ასეთი უტიფარი წინადადება მისცა, ჭაბუკის გული მრისხანებით აივასო. მებატონეს მან, ცხადია, სასატიკი წინააღმდეგობა გაუწია, მაგრამ

როცა ეს პოროტი კაცი არ გაჩერდა და ყმას საცოლის ნართმევა მოუნდომა, ივ-ანებ თოვს დასტაცა ხელი. ამ შეტაკების დროს მას მებატონებ შემოაკვდა. ამის შემდეგ იძულებული იყო, ტყეში ყაჩალად გაჭრილიყო. მალე იგი არსენასავით პოპულარული გახდა. ამასობაში ივანეს ბიჭი შეეძინა... ტყეში გაჭრილ ივანეს ვაჟიშვალის შეძენის ამბავი რომ შეატყობინეს, იგი ფარულად მივიდა სახლში შვილის სანახავად. ეს ამბავი მებატონის ახლობლებმა შეიტყვეს, პოლიციას შეატყობინეს და შეერთებული ძალით ივანეს სახლს ალყა შემოარტყეს. ივანე ამოძრა სახლის სახურავიდან და გაიქცა, სირბილის დროს მას ჯირებისათვის ნამოუკრაგს ფეხი და ნაქაცეულა, სწორედ ამ დროს ნაადგნენ მასა პოლიციელები და მებატონის ნათესავები;

ივანე იქვე მოჰკულეს, ხოლო მისი სახლ-კარი გადაბუგეს.“ ამ არეულობაში ივანეს ცოლი, მართაც, დაღუპულა.

ივანე ჩალათაშვილს ერთადერთი შვილი, იოსები, დარჩენა, რომელიც სახლ-კარის გადაწვის შემდეგ ნათასავებს წაუყვანიათ და გაუზრდიათ. შემდგომში ის ცნობილი მოჭიდავე გამხდარა. ასპარეზობდა გაოთხ კახელის ფსევდონიმით. მას კულა გლდანელთანც უშიდავია და დიდი ფალავანი დაუმარცხებია კიდეც. ხალხში ეს ამბავი ლექსად დარჩენილა:

„გამოვიდა კულა,
ჯერ არ გალახულა,
გამოვიდა კახელი,
გლდანელს გაუტეხა სახელი”

იოსებ ჩალათაშვილი იბრძოდა უსამართლოს, მეფის ხელისუფლებისა და მისი მოხელეების წინააღმდეგ, რომლებიც ხალხს ანთოკებდნენ. 1914 წელს იოსები დაუპატიმრებიათ. ბრალდება 8-10 წლით კატორლას და ქონების ჩამორთმევას ითვალისწინებდა. ამ მუხლით ასამართლებდნენ პოლიტიკურად არასაიმედო პირებს, რომლებიც არალეგალურ ლიტერატურას ავრცელებდნენ და ხალხს აჯანყებისეკნ მოუწოდებდნენ. ალექსანდრე სიგუას ვარაუდით, რადგან იოსები თბილისში ხშირად ჩამოდიოდა, როგორც ცნობილი ფალავანი, შესაძლოა, მეფის რუსეთის წინააღმდეგ მებრძოლთა რიგებს თბილისში შეუერთდა და კახეთში პროკლამაციები აქედან მიჰქონდა. გაიოზი, ერთი ვერსიით, სილნალის სამაზრო ციხეში გარდაცვლილა, მეორე ვერსიით კი, თელავის ციხეში პატიმრებს მძინარე თავში ქვის ჩარტყმით მოუკლავთ. ჭიდაობაში დამარცხებულებს შურისძიების ასეთი ფორმა აურჩევიათ.

ոռեցին առու մշտական դարհիա — գոօրշցի
(ցարքածություն 1938 ներկա է) և յետեւազն։
ցոօրշցին մշտական դարհիա — ոռեցին և ալյուստու-
մանաճնշում մշտական դարհիա — մշտական դարհիա։
ոռեցին գոօրշցին մշտական դարհիա պահանջական է ու ալյուստու-
ման առաջական դարհիա է ալյուստում մշտական դարհիա։

„კავკ ყაჩალის“ გარდა კარდენახი ილია ჭავჭავაძის ლიტერატურულ ცხოვრებას სხვა მხრივაც უკავშირდება. პეტერბურგში გამგზავრებამდე ცოტა ხნით ადრე იმის კარდენახში დაუწერია ლექსი „ყვარლის მთებს“. კოხტა აფხაზის მოგონებით, ერთხელ ალაზნის ჭალებში წასულან სან-ადიროდ. გამოჩენილა ირემი. ილია მეტად მარჯვე ადგილას მდგარა, მაგრამ მაინც არ უსრია — „უხ, ისეთი ლამაზი, ისეთი

მოხდენილი რამ იყო, რომ მაგას როგორ ვესროდი, როგორ გავიმტებდილი!!!“. როგორც ჩანს, ამ ნადირობის დროს მიღებული შთაბეჭდილებები შემდეგ იღიამ „გლახის ნაამბობში“ აღნერა. „გლახის ნაამბობში“ ბატონსა და ყმას შორის ნარმოქმნილი კონფლიქტის საბაბი — ეგრეთ წოდებული პირველი ღამის უფლებაც, ალბათ, ივანე ჩალათაშვილის ცხოვრებიდან არის აღებული. იღია ჭავჭავაძეს კარდენაბში გაუგონია ხალცური ლექსი, რომელიც უურნალ „ერებულში“ (N7, 1872 წელი) გამოაქვეყნა:

„ქალმა თქვა: სიზმარი ენახე
დამდეგ ენკენის თვისასა:
ცა ნითლად-ყეითლად ელავდა,
სეტყვას ისკრიდა ქვისასა,
თავზედ მაქცევდა ჩარდახსა,
დახურულ ყავარისასა;
ნინა სანთელსა მიქრობდა,
ჩამოსხმულ კელაპტრისასა,
ბალში ხეხილსა მიმტკრევდა,
დარგულსა ალვის ხისასა.
ნეტა ვიცოდე, რა არის?
სიკვდილს იტყვანი ქმრისასა. “

ალექსანდრე მდვიდლიაშვილის ცნობით,
ილია ჭავჭავაძეს შექსპირის „მეფე ლიორის“
პირველი თარგმანი კარდენახში წაუკითხ-
ავს. მისივე თქმით, მის დროს ჯერ კიდევ
ცხოვრობდნენ კარდენახში გლეხები, რო-
მელთაც ილიას სტუმრობა სიძისა და დის
ოჯახში ახსოვდათ. ვანო ჩაყალაშვილი
იხსენებდა: „ჩვენ ხმირად გმუშმაობდით
ქირით ნიკოლოზ აფხაზთან. ძალიან კარ-
გი ადამიანი იყო მისი მეუღლე ნინუცა. ერ-
თხელ სამარტინოდან დალლილები მოვედით,
აფხაზთან ჩამოსული იყო ნინუცას ძმა ილ-
ია. მან შეგვამჩნია, რომ დალლილები ვიყა-
ვით, მიუბრუნდა თავის დას და უთხრა: ნი-
ნუცი, ლვითი გულისათვის, დროზე მიხე-
დეთ ამ ხალხს, ეტყობათ, ძალიან დალლი-
ლები არიან.“

ილია ჭავჭავაძის შკვლელობას (1907 წელი) კარდენახელები სამგლოვიარო წერილით გამოხმაურებიან. იმავე წლის 27 ოქტომბერს (ძველი სტილით), ილიას დაბადების დღეს, კი მისი სხსოვნის პატივ-საცემად და მისივე ფონდის სასარგებლოდ ფორაქაშვილების სახლში საღამო გამართულა.

კარდენახის ისტორიის შექმნაში ილია ჭავჭავაძემ თავისი წელილი შეიტანა, ხო-

კუკურავის მეურნეობის შემოქმედებაში.

აფხაზთა საგარეულო სასახლე — ილიას მასპინძელთა სახლი — აღდგენის შემდევ ახალ სიცოცხლეს დაინტება. აქ აღბათ დაფუძნდება ილია ჭავჭავაძის დიშვილის, საქართველოს თავისიუფლებისთვის მებრძოლისა და მისთვის სიცოცხლე-შეწირულის, გენერალ კონსტანტინე აფხაზის სახელობის მუზეუმი. ილია ჭავჭავაძის განსაკუთრებული ადგილი სასახლისა და სოფლის ისტორიაში კი კიდევ ერთხელ წარმოჩინდება.

კავკ ყაჩაჩის პროტოიპის ისტორია
ბაგშვილიდან გამომყევა. ყაჩალად გავარდ-
ნილი ივანე ჩალათაშვილის ამბავს, რომე-
ლსაც ბატონი შემოაკვდა, თავი ტყეს შეა-
ფარა და განგებამ ყმაწვილ ილია ჭავჭა-
ვაძესთან შეხვედრა არგუნა, სკოლაში მას-
ნავლებლები გვიყვებოდნენ, მაგრამ ეს ის-
ტორია თურმე იქ არ მთავრდებოდა, სა-
დაც ჩვენი პედაგოგები ასრულებდნენ. ეს
მხოლოდ მაშინ გავიგე, როცა ჩემი სოფ-
ლის — კარდენახს — შესახებ ცნობების
შეგროვება დავიწყე. სურვილი კარდენახ-
ის წარსულით უფრო მეტად დაინტერესე-
ბისა, ჩვენი სოფლის მოძღვრის, მამა ამი-
რანის, მოწოდებამ აღმიძრა. თავად რაჭ-
ველი, აფხაზეთიდან ლტოლვილი და შუ-

აგულ კახეთში მოძღვრად მოსული ადამი-ანი ჩვენი სოფლის ისტორიით დაინტერესებისენ მოგვიწოდებდა ახალგაზრდებს. სკოლის დამთავრების შემდეგ სტუდენტი გაეხდი და კარდენასიდან თბილისში გადმოვცხოვრდი. აქედან მოყოლებული ვეძებდი ცნობებს, ვაგროვებდი მასალებს, ხშირად შემთხვევითაც წავწყდომივარ ჩემი სოფლის შესახებ სრულიად უნიკალურ ისტორიას. ერთ-ერთი ასეთი ისტორია სწორედ კაკო ყაჩაღის პროტოტიპს უკავშირდება. სხვა მასალებიც არსებობს, ზოგიერთი მათგანი გადამოწმების, დაზუსტების ან მოძიების პროცესშია. ვიმედოვნებ, დაინტერესებულ მკითხველს მოგვიანებით უვროცენი სრულსა და ფოტომასალით გამდი-დორებულ ისტორიასაც შეკვთავაზებ.

„დეიდა ხულია და ჯაღაპნია“ პერუვილი მწერლის, მარიო ვარგას ლიონსას ნახევრად ავტობიოგრაფიული წიგნია. რომანი, რომელსაც ავტორი ოთხი წელიწადი წერდა, პირველად 1977 წელს ლიმაში გამოქვეყნდა და მკითხველთა გულები მაშინვე დაიძყვა. რო. ესაა ისტორია სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის ახალგაზრდა სტუდენტ ზე. რომელიც თავს უურნალისტი იწერს, მაგრამ ოცნებობს მწერლობაზე.

ავტორი, რომელიც საკუთარ თავს უწოდებს „სენტიმენტალურ ადამიანს, მიღ-
რეკილს ბოლეროს, ბობიქარი ვნებებისა და ბულვარული რომანების ინტრიგებისა-
დმი“, ახერხებს, საინტერესოდ გადახლართოს ერთმანეთში პირადი ცხოვრების ამს-
ახელი დეტალები იმსიუჟეტებთან, რომელსაც რადიოდადგმების ექსცენტრული შემო-
ქმედი, პედრო კამაჩი ქმნის. პერუელი მწერლისა და ხულია უკარდის სასიყვარულო
ისტორიას, რომელიც რეალურ ცხოვრებაში, ოჯახის წინააღმდეგობის მიუხედავად,
ჯერ ქორწინებით, ნლების შემდეგ კი განქორწინებით დასრულდა, ფონად გასდევს
ორმოცდაათიანი წლების პერუს ქრონიკა. მკითხველის წინაშე ფრაგმენტი წიგნის ახ-
ალი თარგმანიდან, რომელსაც უახლოეს ხანებში გამოსცემს „ინტელექტუალურ“.

მარიო ვარგას ლიონსა

დეილა ტურია და კლასიკა

ფრაგმენტი

ზაფხულის ერთ ბრძლვიალა დილას კოხტა და პუნქტუალურმა დოქტორმა დღონ პედრო ბარედა ი სალლივარმა, ჩვეულებისამებრ, ლიმას უზენაესი სასამართლოს (სისხლის სამართლის საქმეთა განმხილველი) პირველი დარბაზის პირველი ინსტანციის მოსამართლის სამუშაო კაბინეტში შეაბიჯა. ეს იყო კაცი, რომელსაც გაფურჩქვნის ასაკისთვის მიეღლნა, ორმოცდაათი წლის გახლდათ და ფართო შუბლით, არწივისებრი ცხვირით, გამჭოლი მზერით, მართალი გულითა და კეთილშობილი სულით — ზნეობრივი სინმინდით, რომელსაც ასხივებდა — სხვათა პატივისცემას მაღლევე იმსახურებდა. ეცვა მოკრძალებულად — როგორც შეცვერის მწირი ხელფასის მქონე მოსამართლეს, რომელიც კონსტიტუციურად უუნაროა, აილოს ქრთამი — თუმცა, ისე დახვეწილად, რომ ელეგანტურობის შთაბეჭდილებას ტოვებდა. მართლმსაჯულების სასახლე დამტული მოსკვენებისგან იღვიობდა, მის უზარმაზარ დარბაზებს კი ადვოკატების, თანაშემწების, კონსილირების, მომზინების, ნოტარიუსების, მოწმეების, პრატიკიკანტებისა და ცნობისმოყვარების მომქანცველი ბრძო იპყრობდა. ამ სკის შუაგულში მოქცეულმა დოქტორმა პედრო ბარედა ი სალლივარმა პორტფელი გახსნა, ორ საქალალდე ამოიღო, საწერ მაგიდას მიუჯდა და სამუშაო დღლის დასაწყებად გაემზადა. რამდენიმე წამში, კოსმოსში მოწყვეტილი სწრაფი და უხმო მეტეორიტის მსგავსად, კაპინეტში მდივანი — დოქტორი სელაია გაჩნდა: ჩია ტანის, სათვალიანი კაცი ბუზის საცეცებიანი ულვაშებით, რომელსაც ლაპარაკისას რიტმულად ამოძრავებდა.

— დილა მშვიდობისა, ჩემო პატონო დოქტორო, — მიესალმა მოსამართლეს და რევერანსის ნიშნად ანჯამასავით მოიკეცა.

— თქვენც ასევე, სელაია, — მეგობრულად გაულიმა ღორქორმა დონ პედრო ბარედა ი სალდივარმა, — აბა, ამ დილას რას გვიბოძებთ?

გამოლეოდა: ყიდვა უკვე დაგვიანებული იყო და საჭმლის მოსამზადებლად ცოტა ნავთის სასესხებლად მოსულიყო (პირობას იძლეოდა, მეორე დილას დააბრუნებდა).

— არასრულნოვნის გაუპატიურება
ფსიქოლოგიური ზენოლით, როგორც და-
მამაძიმებელი გარემოება, — მდივანმა მაგ-
იდაზე სქელტანიანი საქალალდე დადო, —
ბრალდებული ლა ვიქტორიას მაცხოვრე-
ბელია, ლომბარზიული¹ იერისაა და მომს-
დარს უარყოფს. მთავარი მოწმეები დერე-
ფანში იკადიან.

— სანამ მათ მოვუსმერ, პოლიციის აქმი
და მომჩინანის განაცხადი უზღდა გადავი-
კითხო, — შეახსენა მოსამართლემ.
— მოკლიან, რამდენიმის საჭიროა, —

გაემჯელავნებინა უანგა სალავერიების ბუე-
ნოსინესული წეს-ჩევლება: სათლში მო-
საქმება იმავე ოთახში, სადაც ჭამენ და იძ-
ინებენ).

როგორც კი ბრალდებულმა ხსენებული მას შემდეგ მართვა და მომზადება „H“ ოთახში შეიღწია.

დოკუმენტი დრო აქტუალური გამოქვეყნდა ი სალ-
ოცვარს იურისტის მშპ. კიკე ჯავახის ქვეშ

ეწნას, ტანსაცმლიდან დანა გამოაძვრინა
და ბავშვეს დაემუქრა — ხმის ამოღებისთა-
ნავე დაგარტყამო. ფეხზე ნამოდგა და სა-
რიტასკენ შემდევი სიტყვებით გაემართა:
„მიდი, მიდი, უკვე უნდა იხდიდე, ჩემო სიყ-
ვარულო“ და, ვინაიდან ყველაფრის მიუხე-
დავად, გოგო არ ემორჩილებოდა, მუშტე-
ბითა და წილებით ასაჩუქრებდა, სანამ
იატაკზე არ დააგდო. მსხვერპლის თქმით,
სწორედ იქ, სანამ ის ნერვიულობისგან შე-
პყრობილი კბილს კბილზე აცემინებდა,
მოძალადემ ტანსაცმელი შემოაგლიჯა,
საკუთარი სამოსის ღილებიც შეიხსნა, გო-
გოს ზემოდან დაემხო და იქვე, იატაკზე,
დაამყარა სქესობრივი აქტი, რომელსაც
გოგონას წინააღმდეგობის გამო ისევ ახ-
ლდა ცემა, რამაც კვალი დალურჯებები-
სა და შემუპების სახით დატოვა. უინის და-
კმაყოფილების შემდეგ გუმერსინდო ტელ-
იო „H“ ოთახიდან გავიდა, თუმცა მხოლოდ
მას შემდეგ, რაც სარიტა უანკა სალავერ-
იას ურჩის მომხდარზე სიტყვა არ დაეძრა,
თუკი სიძერემდე მიღწევა სურდა (და იმის
საჩვენებლად, რომ ერთობ სეროოზულად
ლაპარაკობდა, დანა მოიქნია). „მეტროპო-
ლიტანიდან“ დაბრუნებული მშობლები ქა-
ლიშვილს ტირილისებან გულამომჯდარს
და ნაჯიჯენს გადააწყდნენ. იარების დამუ-
შავების შემდეგ შვილისებან ითხოვდნენ,
ეთქეა, რა მოხდა, თუმცა, სირცხვილის გა-
მო, გოგონა უარზე იდგა. ასე განვლო მთე-
ლმა დამეგმ. მეორე დილას, ეჭვგარეშეა, ქა-
ლწულობის დაკარგვით გამონვეული ემო-
ციური შოკისგან ოდნავ გამოფხილებუ-
ლმა ბავშვმა კველაფერი უამბო მშობლებს,
რომლებიც საჩივლელად დაუყოვნებლივ
ლა ვიქტორიას კომისარიატისკენ გაეშურ-
ნენ.

დღეტორმა დონ ბარედა ი სალდივარ-
მა წამით თვალები დახუჭა. ბავშვი ეცოდე-
ბოდა იმის გამო, რაც თავს გადახდა (მიუხ-
ედავად იმისა, რომ დანაშაულთან შეხება
ყოველდღე ჰქონდა, კანი მაინც არ გასქე-
ლებოდა), თუმცა საკუთარ თავს ისიც უთ-
ხრა, რომ ერთი შეხედვითაც, ეს იყო დანა-
შაული იდუმალების გარეშე, ტიპური, სისხ-
ლის სამართლის კოდექსით მიღიმეტრებ-
ში განხერილი, როგორც გაუპატიურება და
არასრულწლოვნის შევინწოდება ისეთი და-
მამდიმებელი გარემონტებით, როგორიცაა
წინასწარგანზრახვა, სიტყვიერი და ფიზ-
იკური ძალადობა, ფსიქოლოგიური ზენო-
ლა.

შემდეგი დოკუმენტი, რომელიც გადა-
იკითხა, იყო ოქმი, რომელიც გუმერსინდო
ტელიოს დაკავების შემდეგ შეედგინათ
სამართალდამცავებს.

ზემდგომის, კაპიტან გ.კენრიკე სოტოს, მითითების თანახმად, პოლიციელებმა ალბერტო კუსიკანკი აპესტეგიმ და უასი ტიტო პარინაცორჩამ დაპატიმრების ორ-დერით ლუნა პისაროს გამზირის 12 ნო-მერში მდებარე სახლს მიაშურეს, თუმცა სუბიექტი ადგილზე არ იყო. მეზობლების მეშვეობით გამოირკვა, რომ იგი პროფესი-ით მექანიკოსი იყო და ძრავის შეკეთებისა და ავტოგენური შედუღების სახელოსნო „ინტიმი“ მუშაობდა, რომელიც უნის მე-ორე ბოლოში, თითქმის ელ პინოს მთის კალთებთან მდებარეობდა. პოლიციელე-ბი დაუყოვნებლივ იმ მიმართულებით გაე-მართნენ. სახელოსნოში დახვდათ სიურ-პრიზი, რადგან იქაურობის მფლობელმა

კარლოს პრინცისპერ მოახესენა, რომ ნათლობაზე დასწრების საბაბით გუმერსინდო ტელიოს ერთი დღე ეთხოვა. როდესაც პოლიციელები თანამშრომლების გამო კითხვას შეუდგნენ, თუ რომელ ეკლესიაში შეიძლებოდა ტელიოს პოვნა, მათ ერთმანეთს ავად გადახედეს და გაიღიმეს. ბატონმა პრინცისპერ განმარტა, რომ გუმერსინდო ტელიო კათოლიკე კი არა, იეჰოვას მოწმე იყო და ამ რელიგიის მიმდევართათვის ნათლობა ტარდებოდა არა ეკლესიაში, მღვდლის თანამშრებით, არაქედ ღია ცის ქვეშ, წყალში შთაფვლის გზით.

იეჭვეს რა (როგორც ამას სხვა შემთხვევა (პხადყოფდა), რომ მსგავსი კონგრეგაცია შეიძლება გარყვნილთა საქმო ყოფილიყო, კუსიკანე აპესტეგიმ და ტიტო პარინაკოჩამ გაყოლა იმ ადგილამდე მოითხოვეს, სადაც ბრალდებული იმყოფებოდა. კარგა ხნის ყომანისა და თათბირის შემდეგ „ინტის“ მფლობელი თავად გაუძლვა პილიციელებს ადგილამდე, სადაც, მისი ოქმით, შეიძლებოდა, ტელიო ყოფილიყო, რადგან, ერთხელ, დიდი ხნის წინ, როდესაც ტელიო მისი და სახელოსნოში დასაქმებულების თავის კონფესიაზე მოქცევას ცდილობდა, სწორედ იქ დააპატიუშებინა უფროსი ერთ ცერემონიაზე დასასწრებად (რასაც დიდი ვერაფერი შთაბეჭდილება მოიხდონა ზემოხსენებულ პირზე).

სწორედ იმ მომენტში შეაცყრეს პოლიციელებმა გუმერსინდონ ტელიო. მექანიკოსს მცირედი ნინააღმდევობაც კი არ გაუწევია, არც გაქცევა უცდია, არც გაოცება გამოუხატავს დაკავების გამო, ხელბორკილების დადებისას მხოლოდ იმით შემოიფარგლა, რომ იქ მყოფებს მიმართა: „არასოდეს დაგირიწყებთ, ძმქბო. „მონწმეები მაშინვე ახალ საგაღლობლებს შეუდგნენ, თვალები ზეცას აღადყრეს და ამ მდგომარებაში მიუჟახლოვდნენ ბატონი პრინციპეს მანქანას, რომელმაც წესრიგის დამცველები და დაკავებული მიიყვანა ლავიტორიას კომისარიატამდე, სადაც განეული სამსახურისთვის, მას მაღლიერად დაემშვიდობნენ.

ლიტერატურული განვითარების მუნიციპალიტეტი

კომისარიატში კაპიტანმა გ.კ ენრიკე სოტომ ბრალდებულს ჰქითხა, ხომ არ სურდა ფეხსაცმლისა და შარვლის ეზოში გაშრობა, რაზეც გუმერსინდორ ტელიომ უპასუხა, რომ ბოლო ხანებში ლიმაში ჭეშმარიტ რელიგიაზე მოქცევის გახშირებული შემთხვევების წყალობით, შეჩერებული იყო სევლი ტანსაცმლით სიარულს. კაპიტანი სოტომ დაუყოვნებლივ შეუდგა მის დაკითხვას, რაშიც ბრალდებული თანამშრომლობის სურვილს ავლენდა. ვინაობასთან დაკაშირებით განაცხადა, რომ გუმერსინდორ ტელიორ ერქვა და მოკეეგუაში მცხოვრები ან გარდაცვლილ ქალბატონ გუმერსინდა ტელიოს ვაჟი გახლდათ, მამა უცნობი იყო და, სავარაუდოდ, თავადაც მოკეეგუაში დაიპარა რცდასუთი თუ ოცდარვე წლის წინ. ასაკთან დაკავშირებულ ეჭვებზე განმარტა, რომ დაბადებისთანვე დედამისმა კათოლიკურ სექტის დაარსებულ ქალაქის ობოლ ვაჟთა თავშესაფარში მიაბარა, სადაც ცრუ სწავლებებით აღიზარდა, რასაც, საპედნიეროდ, თავი დაალწია თხუთმეტით თუ თვრამეტი წლის ასაჟში. აღნიშნა, რომ სწორედ ამ ასაკამდე ცხოვრობდა ობოლთა თავშესაფარში, რომელიც ერთ დღეს უზარმაზარმა ხანძარმა სრულად გაანადგურა. სრულად დაინვარა რა თავშესაფრის მთელი არქივი, მისი ზუსტი ასაკი გამოცანად დარჩა. განმარტა, რომ ეს უბედურება მის ცხოვრებაში შემთხვევითი არ ყოფილა, რადგან სწორედ მისი წყალობით გაიცხო ბრძენი წყვილი, რომელიც ჩილედან ლიმამდე ფეხით მოგზაურობდა და ფილოსოფიური ჭეშმარიტებს გაზიარებით ბრძებს თვალს უხელდა, ხოლო ყრუთ სმენას უბრუნებდა. დაკარიცხულებული, რომ ლიმაში იმ ბრძენ წყვილთან ერთად ჩამოვიდა, რომელთა სახელის გამხელაც ბოლოშის მოხდით, არ ისურვა, რადგან განაცხადა, იმის ცოდნაც კი ემაროდა, რომ ისინი არსებობდნენ და დამატებითი იარლიის მინებება საჭირო აღარ იყო, რომ მას შემდეგ აქ ცხოვრობდა და დროს მექანიკოსბასა (ხელობა, რომელიც ობოლთა თავშესაფარში შეესწავლა) და ჭეშმარიტი ცოდნის გავრცელებას შორის ანაწლებდა. თქვა, რომ სხვადასხვა დროს ცხოვრობდა ბრენიაში, ვიტარტეში, ბარიოს ალტოსში, ხოლო ლავიტორიაში რვა თვას უკან დაფუნქციულიყო, რადგან სამუშაო ძრავის შეკეთებისა და ავტოგენური შედეულების სახელოსნო „ინტიში“ ეშოვა, რომელიც წინა საცხოვრებელი ადგილისგან მეტისმეტად შორს მდებარებდა.

ଶ୍ରାନ୍ତଦେଖିବୁଲମ୍ବା ଅଣୀରାରା, ରନ୍ଧ ମାସ ଶେମଦ୍-
ଗ୍ର ମଦ୍ଦଗମ୍ଭୀରିଳା ସତ୍ତାକୁସିଟ କ୍ଷେତ୍ରରେବ୍ଦା ଲ୍ୟୁ-
ବ୍ରା ତିଳିଶାରମ୍ବା ଗାମଥିରୀଳା 12 ବୋମ୍ବେଶୀ ମଦ୍ଦବାର୍ଜ
ଶାବଳମ୍ବା. ଅମାସତାନ୍, ଗାମତ୍ରପ୍ରଯାଦା, ରନ୍ଧ ଉଚିନ୍ଦ-
ବ୍ଦା ଯାନ୍କୁ ସାଲାହାରିଗୋବିଲା ଓଜାକ୍ଷେବ୍ରା, ରନ୍ଧେଲ୍-
ତାନ୍ତାପ୍, ଡେଵରକ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରନିଃ ସାବାନମାନାତଲ୍ଲେବ୍-
ଲ୍ଲା ସାହୁଦର୍ବେଦି ଏବଂ କିନ୍ତୁବେଳୀ ଶେବାନ୍ଦେଶ୍ବରୀ, ତୁମ୍ଭ-
ପ୍ରା, ନ୍ଦାର୍ଜୁମାତ୍ରେବ୍ଦଲାଦ, ବିନାଯିଦାନ ବିନିନ୍, ଶାବ-
ଲ୍ଲାଲିଲା ଶେବା ଦିନବାରାତା ମେଶାହେବ୍ରା, ମରନ୍ଦାମଲ୍ଲୁ-
ଲ୍ଲିପ୍ରକ୍ଷେନ୍ ରନ୍ଧମାନ୍ଦୁଲ୍ଲା ମନ୍ଦବାଲ୍ଲେବ୍ଦଲ୍ଲୁରା ସନ୍ତାପ-
ଲ୍ଲେବେଦିତ. ସାବାରାଜୁଦର ମିଶ୍ରବେଳିଲା ଶାବ୍ରେ-
ଲ୍ଲାଲିଲା ଶେବାନ୍ଦେଶ୍ବରୀ ତେଜାବ୍ରା, ରନ୍ଧ ମିଶ୍ର ଆଶ୍ରମପଦା ଏବଂ
ମିବାନିଶନ୍, ରନ୍ଧ ମିଶ୍ର ବିନିନ୍ ଶାବାକ୍ଷି ଗାମନ
କ୍ଷେତ୍ର କିନ୍ତୁ ଏବଂ କାରାଗାଵ୍ରଦା ମିଶ୍ରଦା, ରନ୍ଧେଲ୍ମେ
ଶନିନ ଗ୍ରାନ୍ଥି ଏବଂ ପ୍ରୟୁକ୍ଷେବ୍ଦା. ରନ୍ଧଦେଶ୍ବାପ୍ରତିକାରୀ
ଦେଖିବୁଲମ୍ବା ସାତ୍ତ୍ଵଦେଖିବୁଲା ଗାବାନ୍ଦେଶ୍ବରୀ, ଗୁମ୍ଭେରସିନ୍-
ଦର ତ୍ରେଲିନିମ ଗୁଲିନିରତ୍ତେଲାଦ ଗାବିନ୍ଦୁପ୍ରା, ଶାବ-
ଲ୍ଲା ଯାରାପ୍ରା ଏବଂ ରାମଦେଶ୍ବନିମ୍ବ ନୁହିଲା ଶେମଦ୍ଦେଶ୍ବ
(ନୀର୍ବିଦ୍ଵାରା ପାତାକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାତାକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାତାକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାତାକ୍ଷେତ୍ରରେ

შემდეგ ოთახში გამოცხადდნენ არასრულწლოვნის მშობლები, წყვილი, რომლის ხანდაზმულობამ მოსამართლე გააოცა: როგორ შეძლო ამ დაჩაჩანაკებული ბებრუხანების წყვილმა ბავშვის ჩასახვა სულ რაღაც ცამეტი წლის წინ? უკბილო, თვალებდანირპლუმა მამამ, დონ ისაიას უანეამ, სწრაფად დაადასტურა პოლიციის ოქმში მასთან დაკავშირებული მონაცემთი და სასწრაფოდ დაინტერესდა, დაქორწინდებოდა თუ არა სარიტა ბატონ ტელიოზე. ამ კითხვის დასმისთანავე გამხდარამა და დანაოჭებულმა ქალბატონმა სალავერია დე უანეამ მოსამართლისკენ გაინია, ხელზე აკოცა და მავედრებელი ხმით სთხოვა, გულმოწყალე ყოფილიყო და ბატონი ტელიო დაევალდებულებინა, სარიტა საკურთხეველთან მიეყვანა. დონ ბარედა ი სალდივარს გაუჭირდა მოხუცებისთვის აეხსნა, რომ იმ უზენაეს ფუნქციებს შორის, რომელიც მისთვის დაეკისრებინათ, დაქორწინება არ მოიაზრებოდა. როგორც ჩანდა, წყვილი ბავშვის გათხოვებით უფრო იყო დაინტერესებული, ვიდრე ძალადობის დასჯით, რასაც თითქმის არ ახსენებდნენ და თუ უნევდათ, საკმაოდ დიდ დროს კარგავდნენ სარიტას ღირსებებზე საუბარში, თითქოს გოგონა იყიდებოდა.

ଦେବା କାର ତାନ୍ତମଦ୍ରେବା, ମୂଳଦଲ୍ପେବିଦୀ ଗାମନ୍ତ୍ବୀ-
ଥିଲେବା ଶ୍ଵାଦା: ରନ୍ଧାରନ ଶ୍ଵେଦିଲ୍ଲେବନ୍ଦା, କାଣ-
ନ୍ଦିଲ୍ଲିଲୀଲିସ କ୍ରମାଦ ଶ୍ଵେତର୍ବାତ କାତ୍ରି, ରନ୍ଧାରେ-
ନ୍ଦା ଯୁଦ୍ଧିନ୍ଦା ଦାଵଶ୍ଵିସ ଶ୍ଵେତପ୍ରବନ୍ଦ ଶ୍ଵେତଲ୍ଲ? ମା-
ଗରାମ ମନ୍ଦସ୍ତୁତେବି ଏରିତମାନ୍ତ୍ରେତୀ ଲାପାରାକୁ ଅର
ଅତ୍ୟନ୍ତରେ, ଡାଇଜୁନ୍ଦାତ, ରନ୍ଧମ ସାରିତ୍ରା ସାନ୍ଦି-
ମୁଖ୍ୟମ ପ୍ରାଣୀର ନେବେଦନ୍ଦା, ରନ୍ଧମ ଆସୁଣ ମତ୍ରିର୍ବେ
ଅଶାକ୍ଷି ଉଚ୍ଚତ୍ଵ ପ୍ରାଣଦା କ୍ଷେତ୍ରକୁ, କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଓ ପ୍ରା-
ତ୍ରମିଲ୍ଲଗ୍ରାମ କ୍ଷେତ୍ରକୁ କ୍ଷେତ୍ରକୁ କ୍ଷେତ୍ରକୁ, ରନ୍ଧମ ତାପାଦ ଶ୍ଵେତ
ଦାବେରେବୁଲ୍ଲିପ୍ରବନ୍ଦରେ ଅର ଶ୍ଵେତର୍ବାତ, ସାରିତ୍ରା
ନ୍ଦଲ୍ଲନ୍ଦାଶି ଗାଥର୍ଦିଲ୍ଲିପ୍ରବୁନ୍ଦ, ରନ୍ଧମ ଦାତ୍ରନ୍ଦିନୀ
ତ୍ରେଣିଲୀ ଶ୍ଵେତର୍ବାତ ଶ୍ଵେତର୍ବାତ, ମନ୍ଦର୍ମହେଲୀ କାତ୍ରି ହାନ-
ଦା ଅର, ମାରତାଲୀରୀ, ହନ୍ଦା ଲାମିଶେ ସାରିତ୍ରାତାନ
ଶ୍ଵେତର୍ବାତ, ମାଗରାମ ମତ୍ରବରାଲୀ ଅରାବୁଶି ଜୁନାବ୍-
ଶକ୍ଷି; ମେତ୍ରାଦ ଦାତ୍ରିବୁଶାତ୍ରେମି କାତ୍ରି ପ୍ରବୁନ୍ଦ, ଶାବଲ୍-
ନ୍ଦିନା ଶ୍ଵେତର୍ବାତ ଗାଥିନ୍ଦା ଅର ତାନ ନିନ୍ଦକ୍ରମ୍ଭ-
ମେନ୍ତର୍ବେଦିଶ ହାନତାଶା ଅର ଗାଥେତେବିଶ ଶ୍ଵେତର୍ବାଶ
ଦାତ୍ରିବର୍କ୍ରେଦା, ରନ୍ଧମେଲ୍ଲିଶାତ୍ର କାରଫାଦାକାର ପ୍ରାଦ-
ିନା. ଗାନ୍ଦା ଦିନ୍ତି, ରନ୍ଧମେଲ୍ଲିଶାତ୍ର ଆସେ ନ୍ତାଙ୍ଗନ୍ଦଦା
ଅମ କ୍ଷେତ୍ରବର୍କ୍ରେଦାଶି, କ୍ଷେତ୍ରଶାପ୍ରକ୍ରିଯା ଗାରାନ୍ତକି ଅର
ପ୍ରବୁନ୍ଦ ସାରିତ୍ରାତ୍ତବୀରୀ? ଅରିବେ ମନ୍ଦସ୍ତୁତେ ମନ୍ଦା-
ମାରତଲୀଶକ୍ଷି ନେବେର୍ଦା କ୍ଷେତ୍ରଃ: “ଶ୍ଵେତପିନ୍ଧାଲ୍-
ଗେତ ଅର ଦାଗପ୍ରେକ୍ଷାର୍ଥୀତ, ଦାତ୍ରନ୍ଦିନ ମନ୍ଦାମାରତ-
ଲ୍ଲେ”
ତିତକ୍ଷେ ମନ୍ଦିକ୍ଷେତ୍ରାମ, ଶ୍ଵେତର୍ବାଶ ଦାଗକ୍ରି-
ତ୍ର ଦାନ୍ଦ ଦାର୍ଶନ୍ଦା ଅ ଶାଲଦିଵାରକୁ ଗନ୍ଧେବାଶି
ଏବଂମି କ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷାମି ଏବଂମାନୁଷେଦିବାଶି ଏବଂମାନୁଷେଦିବାଶି

ერთხა პირობენად გაუელვა: იქნებ ყველა-
ფერი ამ წყვილის დადგმული ხრიკი იყო,
რათა მათი ნაშერი გათხოვილიყო? მაგ-
რამ სამედიცინო დასკვნა შეუვალი გახლ-
დათ: ბავშვი გააუპატიურეს. მონებები ძლ-
ივყდიონბით დაითხოვა, რის შემდეგაც,
ოთაბეჭი მსხვერპლი შემოვიდა.

სარიტა უანკა სალავერიას ოთახში გამოჩენამ პირველი ინსტანციის მოსამართლის პირქუში კაბინეტი გაანათა. ღოქტორმა დონ ბარედა ი სალდივარმა — კაცმა, რომელსაც ყველაფერი ნანახი ჰქონდა, რადგან მის თვალინი ჩაევლო როგორც მოძალადის, ასევე მსხვერპლის რანგში ნაირგვარი უცნაურობისა და ფსიქიკის ადამიანს, საკუთარ თავს უთხრა, რომ ეჭვგარეშეა, მის წინაშე ფრიად გამორჩეული ნიმუში იდგა. იყო სარიტა უანკა სალავერია ბავშვი? რა თქმა უნდა, ამას მოწმობდა მისი ასაკი, პატარა ტანი, რომელზე არსებული პატარა წანაზარდებიც მორცხვად მიანიშნებდა ქალურობაზე, ასევე ნაწნავებად დაფუნილი თმა, სასკოლო ქვედაკაბა და პერაზგი, რომელსაც ატარებდა. მაგრამ სანაცვლოდ, კატასავით მოქნილი მოძრაობა, გაჩაჩისული დეომა, გაბზევილი თეძოები, ანურული მხრები და გამომწვევე წელზე შემორტყმული პატარა ხელები, განსაკუთრებით, მისი მზერა — ეს უღმერთო, სავერდოვანი თვალები და ქვედა ტუჩის კბენა თავგისებრ პატარა კბილებით, გაფიქრებინებდა, რომ სარიტა უანკა სალავერია ფრიად გამოცდილი, საუკუნოვანი სიპრინის მოლობალი უნია ყოვლისაც

დოქტორ დონ ბარეძა ი სალიკვარს
არასრულწლოვნების დაკითხვის შესაძუ-
რი ტაქტი ჰქონდა. იცოდა, როგორ გამოე-
წვია ხდობა, ესაუბრა გადაკვრით, რათა
სხვისი გრძნობები არ შეელახა და ყველაზე
ჩახლართული ამბის გამორკვევასაც კი
იოლად ახერხებდა სიფაქიზისა და მოთ-
მინების წყალობით. მაგრამ ამჯერად თავი-
სი გამოცდილება არას რგებდა. როგორც
კი მცირებლოვანს შეფარვით ჰქითხა, ნამ-
დვილად დიდი ხანია, რაც გუმერსინდო
ტელიო უსამსი ფრაზებით გავინწროვებსო,
სარითა უან ა იწარ ა აი კრითა.

ହାତାଶାର୍କୁଳି

დაადასტურა, რომ მართლაც ასე იყო, ყველგან და ყოველთვის, მას შემდეგ, რაც ბრალდებული ლა ვიქტორიაში დასახლდა თქვა, რომ ომნიბუსის გაჩერებაზე უცდიდა და და სახლამდე მიყებოდა შემდეგი სიტყვებით: „ვისურვებდი შენგან თაფლი გამომეწოვა“, „შენ ორი პატარა ფორთოხალი გაქვს, მე კი ერთი ბანანი“, „შენთვის სიყვარულად დავიღვრები“. თუმცა მოსამართლის გახურებული ლოყებისა და დოქტორი სელაიას შეჩერებული ბეჭდვის მიზეზი გახდა არა ეს ალევორიები, რომელიც ბავშვის ბაგებს საერთოდ არ შეეფერებოდა, არამედ ქმედებები, რითაც სარიტა აღწერდა დევნას, რისი ობიექტიც თავად იყო. ჰყებოდა, რომ მექანიკოსი ცდილობდა „აქ“ შეხებოდა: ამ სიტყვებზე პატარა, გაშლილი ხელები ნაზ მეტრდთან მიიტანა და ვნებიანად დაუწყო სრესა. და რომელ „იქაც“ შეეხო: პატარა ხელები მუხლებთან მიიტანა და მოფერება დაუწყო, ხელებს მაღლა სწევდა, კაპას ჭმუჭნიდა და თეძოებისკენ (რომელიც სულ ახლახან უმნივარიო იყო) მიიწევდა. დოქტორმა დონ ბარედა ისალდივარმა, რომელიც თვალებს ახამხა-ამებდა, ახველებდა და მდივანთან სწრაფებზერას ცვლიდა, გოგონას მამაშვილურად აუხსნა, რომ ასე დაკონკრეტება საჭირო არ იყო და შეეძლო, ზოგადი ფრაზებით დაკამაყოფილებულიყო. „აქაც მბრკენდა!“ — სარიტამ მოსამართლეს ლაპარაკი შეაწყვეტინა, გვერდი სანახევრობ შეაჯია და მიუშვირა გავა, რომელმაც მოულოდნელად, თითქოს საპნის ბუშტიაო, ზრდა დაიწყო. მოსამართლეს თავპრუდამხვევი წინათგრძნობა დაეუფლა, რომ ნუთინუ-თხე მისი კაბინეტი სტრიპტიზის არენად იქცეოდა.

მოსამართლეები მდევლვარების მოსათო-
კად ძალები მოკრიბა და მშვიდად მიუთი-
თა არასრულწლოვანს, ენამჭევრობა დაე-
ვიწყებინა და აქცენტი თავად გაუპატი-
ურების ფაქტზე გაეკეთებინა. განუმარტა,
რომ, მართალია, მომხდარი ობიექტურად
უნდა მოყყოლა, მაგრამ დეტალებზე შეყ-
ოვნება აუცილებელი არ იყო და გაათა-
ვისუფლა იმ წვრილმანების მოყოლის ვა-
ლდებულებისაგან, რაც მის უმანკოებას
შებლალავდა (აქ დოქტორმა დონ ბარედა
ი სალლივარმა შეცტუნებისგან ჩაახველა).
ერთი მხრივ, მოსამართლეს სურდა, დაკ-
ითხვა მაღლე დაესრულებინა, ხოლო მეორე
მხრივ, იგი უფრო ლირსეული გაეხადა, რა
დგან, მისი ვარაუდით, ეროტიკულ ხასი-
ათის აგრძესიაზე საუბრისას გოგონა, ლო-
გიკურად, აღელდებოდა, დაიბნეოდა და
ლაკონური, ფრთხილი და ზედაპირული
იქნებოდა.

მაგრამ როგორც კი მოსამართლის მი-
თითებას მოჰკვრა ყური, სარიტა უანგა სა-
ლავერია სისხლზე დაგეშილი მოჩეუბარი
ქათამივით გახელდა, აიჯაგრა, აგნორც
მონოლოგად იქცა და თავისი მიმიკურ-გნ-
ებიანი წარმოდგენით დოქტორ დონ ბარე-
და ი სალდივარს სუნთქვა შეუკრა, ხოლო
დოქტორი სელაია ფრიად შეუფერებულ
ცემუტვას მოჰყავა (იქნებ მასტურბირებ-
და?). ჰყვებოდა, როგორ დააკაკუნა მექან-
იკოსმა კარზე, როგორ გაემართა კარის
გასაღებად, როგორ შეჰყურებდა და ელა-
პარაკებოდა მოძალადე, როგორ დაუჩიო-
ქა, როგორ იცემდა გულზე მჯილს და რო-
გორ ეფიცებოდა სიყვარულს. შეცდუნებ-
ული და გაშეშებული მოსამართლე და მდი-
ვანი ხედავდნენ დაქალებულ ბავშვს, რო-
მელიც ფრინველივით ფართხალებდა, მო-
ცეკვავესავით დებოდა ფეხის წვერებზე
იხრებოდა და იმართებოდა, ილიმოდა და
ბრაზობდა, ხმას იცვლიდა და ხან საკუთარ
თავს ახმოვანებდა, ხან გუმერსინდო ტე-
ლიოს. ბოლოს მუხლებზე დაეცა და საკუ-
თარ თავს (ბრალდებულის სახელით) სიყ-
ვარულში გამოუტყდა. დოქტორმა დონ
ბარედა ი სალდივარმა ხელი გაუწოდა, ამ-
ოლულლულა, რომ საკარისი იყო, თუმ-
ცა ენანცულიანი მსხვერპლი აგრძელებდა
ახსნას, როგორ დაემუქრა მექანიკოსი და-
ნით, როგორ მოისროლა ძირს, როგორ წა-
ათრია, როგორ მოექცა ზემოდან, როგორ
აუწია კაბა და... ამ დროს გაფითორებული,
ზრდილი, მედიდური და ბიბლიური წი-
ნასნარმეტყველივით განრისხებული მო-
სამართლე ადგილიდნ წამოიჭრა და და-
სჭექა: „გეყოფა! გეყოფა! საკმარისა!“. ეს
იყო პირველი შემთხვევა მის ცხოვრებაში,
როცა ხმას აუწია.

იატაკზე გარობშული სარიტა უანკა სა-
ლავერია, რომელიც გრაფიკული ახსნა-
განმარტებისას, ეს ესაა, ნევრალგიურ კრ-
უნჩხვაში უნდა ჩავარდნილიყო, შეშინებ-
ული შეჰქურებდა მოსამართლის საჩვე-
ნებელ თითს, რომელსაც თითქოს მისი შე-
მუსკრა სურდა.

— აღარაფრის ცოდნა აღარ მსურს, —
უფრო მშვიდად გაიმეორა მოსამართლემ,
— წამოდექ, ქვედაკაბა გაისხორე და შენს
მშობლებთან დაბრუნდი.

მსხვერპლი წამიდგა და თავი დაუქნია,
სახეზე დრამატიზმი და უხამსობა წაძლო-
და, კვლავ ბავშვად იქცა, რომელიც აშკარ-
ად გულნატეკნის ჰგავდა. საცოდავად დაემ-
შვიდობა, კარისკან დაიხია და ოთახიდან
გავიდა. მაშინ მოსამართლე მდივანს მიუ-
ბრუნდა და მოზომილი ტრინითი, ირონიის
გარეშე, ურჩია, ბეჭდვა შეეწყვიტა. ნუოუ
ვერ ხედავდა, რომ ქალალი უკვე იატაკზე
ეგდო, თავად კი ცარიელ ცილინდრზე წე-
რდა? აჭარბლებულმა დოქტორმა სელა
იამ წაილულლულა, რომ მომხდარით შეც-
ბუნებული იყო. დოქტორმა დონ ბარედა ი-
სალდივარმა გაულიმა:

— უჩვეულო სანახაობის მოწმენი გავხდით, — ფილოსოფიურად თქვა მოსამარ-

იყო ცხვარივით თვინიერი მზერა კაცისა რომელმაც ყველაფერი იცის, არაფერს ეჭვობს და ყველა პრობლემა გადაჭრილი აქვს. ბიჭს ოცდათი ჯერ არ შესრულებოდა ცარიელი ძვალი და ტყავი იყო, რაც მოწმობდა, რომ საკვებს და მისთანას დიდად არ სწყალობდა. თბა უხეშად გადაეპარსა შავგვრემანი იყო და საშუალოზე უფრო მეტად დაბალი ეთქმოდა. ნისლისფერ-ნაცრისფერ ფერგბში ეცვა, არც დენდის ჰელვდა, არც მანანნალას, უფრო რაღაც საშუალოს ამ ორს მორის. კოსტიუმი უკვე გამშრალიყო, თუმცა წყალში ხშირი შთაფვლის გამო ქსოვილი დანაოჭებულიყო. თეთრი პერანგი ეცვა ლითონის ელემენტებიანი ლილებით. მოსამართლე — კაცი, რომელსაც ანთროპოლოგიური ყნოსვა ჰქონდა ერთი შეხედვითაც მიხვდა, რომ მისი მთავარი მახასიათებლები მორიცებულობა ზომიერება, იდეისადმი ერთგულება, უშვითოველობა და სულიერი მზადყოფნა იყო როგორც კი ზღურბლს გადააბიჯა, ბრალდებულმა მოსამართლესა და მდივანს თავაზიანად უსურვა მშვიდობიანი დილა.

მა მცველებს უბრძანა, ხელმორკილები აე-
სხათ მისთვის და ოთახიდან გასულიყვ-

შეიცვლება, თუნდაც ამის მიზეზი მქონდეს.
პატიაძით ლაპარაკობთა თოლქლის სა-

მოკეგული ბიჭის სახეზე აბსტრაქტულმა ღიმილმა გაიელვა.

— მოხევ ისაა, ვინც აძოხდების, ადასტურებს ან მოწმედ დგება, — სემანტიკური თავისი ცოდნა გამოიამჟღავნა ბრალდებულმა, თან მოსამართლეს თვალებში მტკიცებ შესცეკროდა, — ისაა, ვინც იცის რა, რომ უფალი არსებობს, ამას სხვასაც აუზიყებს, ის, ვინც იცის სიმართლე და სხვასაც უზიარებს. მე მოწმე ვარ და ოქვენ ორიც შეძლებდით ამას, ცოტაოდენ ნებას თუ გამოიჩინდით.

— მადლობა, სხვა დოროს იყოს, — შეაწყი

ვეტინა მოსამართლებ, სქელტანიან საქა-
ლალდეს ხელი დაავლო და მის თვალწინ

10. The following table shows the number of hours worked by 1000 workers in a certain industry.

მარიონ ვარგას ლიონსა

თლემ, — ამ ბავშვებს სისხლში დემონი ჰყავს
და რაც ყველაზე უარესია, სავარაუდოდ,
ეს არც კი იცის.

— დოქტორო, ამათ ეძახიან ჩრდილოამერიკელები „ლოლიტას“? — ცოდნის გალრმავიბას შეიკადა მდივანი.

— ရာ တွေမာ ဗုံးနှစ်၊ ဖြိုပ်ကျော် လုပ်လိုစာ၊
— ბრძან မြေးသာ မြေးသာ ရတယ်မူ နဲ့ ရက်ကြော ကျော် အား ရှိနေ ပါ။

შეჰყურებს, შეუპოვარი მეზღვაურივით, რომელიც ციკლონის დროსაც კი იპტიმი-სტურ გაკვეთილს იღებს, დასძინა, — ყოველ შემთხვევაში, გვიხსაროდეს, რომ ამ სფეროში მაინც, ჩრდილოელ გიგანტს ექვე-ლუზივი არ გააჩინა. ეს ა პორიგენი ნები-სმიერ გრინგო ლოლიტას აწაპინდა მამრსა.

— ცხადია, იმ მექანიკოსს თავად დაკარგვინა მოთმინება და იმდენი ქნა, იმანგა აუპატიურა, — დაასკვნა მდივანმა, მაგის ნახვისა და მოსმენის შემდეგ ნებისმიერი დაიფიცებდა, რომ სწორედ გოგომ დაკარგვინა უმანკოება.

— განდ გაჩერდით, გიკრძალავთ მსგ-
ავსი ვარაუდების გამოთქმას, — უსაყვე-
დურა მოსამართლემ მდივანს, რომელიც
ამ სიტყვებზე გაფითრდა, — არანაირი სა-
ეჭვო ვარაუდები. გუმერსინდო ტელიო გა-
მოცხადდეს.

ათი წუთის შემდეგ, როდესაც ორი მც-
ველით გარშემორტყმული ბრალდებული
კაბინეტში შევიდა, დოქტორი დონ ბარე-
და ი სალლივარი მაშინვე მიხვდა, მდივნის
კლასიფიკაცია გაზვიადებული იყო. ბრა-
ლდებული ეკუთვნოდა არა ლომბბროზიულ-
ტიპაჟს, არამედ, გარკვეულწილად, ბევრ-
ად უარესს: მორნმუნეთა რიგა. გუმრისი-
დო ტელიოს სახის დანახვაზე მოსამართ-
ლეს ჟრუანტელმა დაუარა და თმები ყალყ-
ზე დაუდგა: მოაგონდა ველოსიპედიანი კა-
ცის უცვლელი მზერა და გაზეთ „გამოილ-
ვიძესთან“ დაკვშირებული კოშმარი. ეს

ნენ. ეს ჩვევა იურისტის კარიერის დასაწყისიდანვე მოსდგამადა: ყველაზე გახსრენნ-ილ კრიმინალებშაც კი მარტო ჰქონდა თანამონაზილეთა გარეშე, მაგრავილურად ისინიც ამ tête-à-tête შეხვედრების დროს გულს ისე უშლილენ მას, თითქოს აოსარე-

ბასა აბარებენო. მოსამართლეს არასოდეს უნაინა ამ სარისკე პრაქტიკის გამო. გუმ-ერსინდო ცელიობ ხელები მოისრისა და ნდობისთვის მაღლობა გადაუხადა. მოსამართლემ სკამზე მიანიშნა, მექანიკოსი კი დეზე ჩამოჯდა წელში გამართული, როგორც კაცი, რომელსაც თავად კომფორტის ცნებაც კი უხერხულობას უქმნის. მოსამართლემ გონებაში წარმოიდგინა ცხოვრების წესი, რომელსაც იეპოვას მოწმე ეჭვგარეშეა, მისდევდა: საწოლიდან დგებოდა გამოყუინებელი, მაგიდიდან მშიერი კინოთეატრს კი ფინალამდე ტოვებდა (თუკი საერთოდ დადიოდა). სცადა, წარმოედგინა, როგორ ახელებდა და აალებდა ლა ვიქტორიელი პატარა ვამპირი თუმცა წარმოსახვით ოპერაციებს მაშინვე შეეშვა, რადგან მიიჩნია, რომ ეს ბრალდებულის უფლებებს ლახავდა. გუმერსინდო ჭილიო ალაპარა ითა:

— მართალია, რომ მთავრობების, პარტიის, არმიისა და სხვა თვალსაჩინო ინსტიტუტების სამსახურში არ ვდგებით რადგან ყველანი სატანის შევილობილება არამას; რომ არც ფერად ჩვრებზე ვდებთ ფიცს, არც უნიფრომას ვატარებთ, რადგან ბრჭყვალა სამხრებითა და ზიზილ-ჰიპილოგით არ ვცდუნდებით; არც გაკვეთას ან სისხლის გადასსმას ვთანხმდებით რადგან უფლის შექმნილს მეცნიერება ვერ წაახდეს; მაგრამ არ წესთაგან არცერთ არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენს ვალდებულებებს არ ვასრულებთ. ბატონო მოსამართლევ, თქვენს განკარგულებაში ვარ დაიცოდეთ, რომ ოქვენდამი პატივისცემა არ

ისე დაიდო, თთქოს ნუგბარი ყოფილიყო,
— დრო არ იცდის და ეს ყველაზე მნიშვნელოვანია. საქმეზე გადავიდეთ. დასაწყისისთვის ერთი რჩევა: რაც თქვენ ახლა გაიღიდებათ და გარებოთ, მხოლოდ სიმართლეა, წმინდა წყლის სიმართლე.

ରାଜାଙ୍କ ଫିଲ୍ମାଲୀ ମର୍ମଗଣ୍ଡେଶ୍ଵର ଶେଷରୁଲ୍-
ମା ପରାଲ୍ପଦ୍ଧବୁଲମ୍ବା ଧରମାଙ୍କ ହାଇସୁନ୍ଟକ୍ଷେତ୍ରକୁ।
— ସିମାରାତିଲ୍ଲେ, ସିମାରାତିଲ୍ଲେ, — ବୁଦ୍ଧଳୀବା-
ନ୍ଦ ବୀରିଶୁରିଶୁଲ୍ଲା, — ରମେଲୀ ସିମାରାତିଲ୍ଲେ,
ଦ୍ୱାତ୍ରଗଣ୍ମ ମିଳାମାରାତିଲ୍ଲେ? ଠିକ୍ ବାତିକାନ୍ତିର ଚାଲୁ-
ଲୋଲିଶର୍ବାଦୀଶ, ଯୁକ୍ତାନ୍ତନ୍ଦବାଦୀଶ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମପଥୀ
ବେମି ଅର ସାଖୁପରାନ୍ଦତ, ରମେଲୁସାଙ୍କ ଶୁଭରାଲୁ
ଶାଲ୍ବବିଶ ଗୁଣ୍ଡୁପର୍ଯ୍ୟାନ୍ତିଲୋବିତ ମିଳାରାଗେବଲ୍ଲୁର୍-
ଣି ସିମାରାତିଲ୍ଲେ ଏ ଆସାଲୁକେବନ୍? ମନ୍ଦରକାଲୁକେବା
ନୀତେ ପ୍ରମାଦ ଏବଂ, ବ୍ୟାପିକରଣକ, ସିମାରାତିଲ୍ଲେ ବୀତିକୁ
ତ୍ରୈଵେଣି ନ୍ୟେନା ଅର ମିଳନ୍ଦା, ମାଗରାମ ଗ୍ରେବିତଶ୍ବେଶ-
ମାନ — ତୁମର ଅବ୍ୟାପ ସିମାରାତିଲ୍ଲେ?

ის — იკეცებ რა უკიდო ცინითი მდებარეობა?
— ვცდილობ, შევიტყო, — ცტირად
უპასუხა მოსამართლემ და საქალალდეს
ხილი თავისუა.

ସେଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏଥିଲା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କବିତାର ମଧ୍ୟରେ ଏହାକିମାନ କବିତା ହୁଏଥିଲା ।

— სიმართლე დანაშაულზე, რომელიც ჩაიდინეთ, როცა არასრულწლოვან სარიტა უანგა სალავერიაზე იძალადეთ, — შეუტია მოსამართლე, — სიმართლე იმ თავდასხმაზე, რომელიც ცამეტი ნლის უმანკო ბავშვზე განახორციელეთ. სიმართლე იმ მუშტებზე, რომელიც მას უთავაზეთ, მუქარაზე, რითაც მას აშინებდით. გაუპატიურებაზე, რითაც იგი დამცირეთ და შესაძლოა თავორულობა კოდავ.

ძღლია, რა აოროსულებრ კიდედც. მოსამართლის ხმა მალლა ინგოდა, ხდებოდა შეუვალი და ოლიმპიური. გუმერს-ინდო ტელიონ სერიოზული სახით შეჰყურებდა, წელში ისე გამართულიყო, როგორც სკამი, რომელზეც იჯდა. არც დაბნეუ-

